

Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice – actualizata la 26.05.2015 cu Legea nr. 155/2015

Capitol 1

Dispoziții generale

Articolul 1

Dreptul la asigurări sociale este garantat de stat și se exercită, în condițiile prezentei legi, prin sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, denumit în continuare sistemul public de pensii.

Articolul 2

Sistemul public de pensii se organizează și funcționează având ca principii de bază:

a. principiul unicității, potrivit căruia statul organizează și garantează sistemul public de pensii bazat pe aceleași norme de drept, pentru toți participanții la sistem;

b. principiul obligativității, potrivit căruia persoanele fizice și juridice au, conform legii, obligația de a participa la sistemul public de pensii, drepturile de asigurări sociale exercitându-se corelativ cu îndeplinirea obligațiilor;

c. principiul contributivității, conform căruia fondurile de asigurări sociale se constituie pe baza contribuțiilor datorate de persoanele fizice și juridice participante la sistemul public de pensii, drepturile de asigurări sociale cuvenindu-se în temeiul contribuțiilor de asigurări sociale plătite;

d. principiul egalității, prin care se asigură tuturor participanților la sistemul public de pensii, contribuabili și beneficiari, un tratament nediscriminatoriu, între persoane aflate în aceeași situație juridică, în ceea ce privește drepturile și obligațiile prevăzute de lege;

e. principiul repartiției, pe baza căruia fondurile de asigurări sociale se redistribuie pentru plata obligațiilor ce revin sistemului public de pensii, conform legii;

f. principiul solidarității sociale, conform căruia participanții la sistemul public de pensii își asumă reciproc obligații și beneficiază de drepturi pentru prevenirea, limitarea sau înlăturarea riscurilor asigurate prevăzute de lege;

g. principiul autonomiei, bazat pe administrarea de sine stătătoare a sistemului public de pensii, conform legii;

h. principiul imprescriptibilității, potrivit căruia dreptul la pensie nu se prescrie;

i. principiul incesibilității, potrivit căruia dreptul la pensie nu poate fi cedat, total sau parțial.

Articolul 3

(1) În înțelesul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

a. asigurat - persoana fizică pentru care angajatorul este obligat să rețină și să plătească contribuția individuală de asigurări sociale, precum și persoana fizică ce achită, în nume propriu, contribuția de asigurări sociale, conform prezentei legi;

b. case de pensii sectoriale - casele de pensii care funcționează în subordinea Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Administrației și Internelor și Serviciului Român de Informații, cu respectarea legislației în vigoare privind protecția informațiilor clasificate în instituțiile din sistemul național de apărare națională, ordine publică și siguranță națională;

c. contract de asigurare socială - contractul încheiat voluntar între persoane fizice și casele teritoriale de pensii în scopul asigurării în sistemul public de pensii;

d. contribuabil - persoana fizică sau juridică ce plătește contribuții de asigurări sociale sistemului public de pensii, conform prezentei legi;

E. declarație individuală de asigurare - documentul depus la casele teritoriale de pensii, pe baza căruia se înregistrează în sistemul public de pensii persoanele care desfășoară activități independente, asigurate obligatoriu prin efectul legii în sistemul public de pensii;

F. declarație nominală de asigurare - declarația privind evidența nominală a asiguraților și a obligațiilor de plată către bugetul asigurărilor sociale de stat;

G. locuri de muncă în condiții deosebite - locurile de muncă unde gradul de expunere la factorii de risc profesional sau la condițiile specifice unor categorii de servicii publice, pe toată durata timpului normal de muncă, poate conduce în timp la îmbolnăviri profesionale, la comportamente riscante în activitate, cu consecințe asupra securității și sănătății în muncă a asiguraților;

H. locuri de muncă în condiții speciale - locurile de muncă unde gradul de expunere la factorii de risc profesional sau la condițiile specifice unor categorii de servicii publice, pe durata a cel puțin 50% din timpul normal de muncă, poate conduce în timp la îmbolnăviri profesionale, la comportamente riscante în activitate, cu consecințe grave asupra securității și sănătății în muncă a asiguraților;

I. locuri de muncă în alte condiții - locurile de muncă și activități din domeniul apărării naționale, ordinii publice și siguranței naționale care implică pericol permanent de vătămare corporală gravă, invaliditate, mutilare, suprimare a vieții ori de pierdere a libertății - captivitate, terorism, răpiri, luări ca ostatici ori alte asemenea situații - și pentru care nu se pot lua măsuri de prevenire sau de protecție;

J. perioade asimilate - perioadele pentru care nu s-au datorat sau plătit contribuții de asigurări sociale și care sunt asimilate stagiului de cotizare în sistemul public de pensii;

K. prestații de asigurări sociale - veniturile de înlocuire acordate la intervenirea riscurilor asigurate sub formă de pensii, ajutoare sau alte tipuri de prestații prevăzute de prezenta lege, pentru pierderea totală ori parțială a veniturilor asigurate;

L. punctaj lunar - numărul de puncte realizat de asigurat într-o lună, calculat prin raportarea câștigului salarial brut lunar/soldei brute lunare sau, după caz, a venitului lunar asigurat, care a constituit baza de calcul a contribuției de asigurări sociale, la câștigul salarial mediu brut din luna respectivă, comunicat de Institutul Național de Statistică;

M. punctaj anual - numărul de puncte realizat de asigurat pe parcursul unui an calendaristic, obținut prin împărțirea la 12 a sumei punctajelor lunare;

N. punctaj mediu anual - numărul de puncte realizat de asigurat, calculat prin raportarea punctajului total realizat de acesta în întreaga perioadă de activitate la numărul anilor corespunzători stagiului complet de cotizare prevăzut de lege la data pensionării;

O. riscuri asigurate - evenimentele care, la producerea efectelor lor, obligă instituțiile sistemului public de pensii să acorde asiguraților prestațiile sociale, cu respectarea prevederilor prezentei legi (invaliditate, bătrânețe și deces);

P. stagiul de cotizare - perioada de timp pentru care s-au datorat contribuții de asigurări sociale la sistemul public de pensii, precum și cea pentru care asigurații cu declarație individuală de asigurare sau contract de asigurare socială au datorat și plătit contribuții de asigurări sociale la sistemul public de pensii;

Q. stagiul de cotizare în specialitate - perioada în care o persoană din sistemul național de apărare națională, ordine publică și siguranță națională, precum și din sistemul administrației penitenciare s-a aflat în una dintre următoarele situații:

1. a avut calitatea de cadru militar în activitate;

2. a îndeplinit serviciul militar ca militar în termen, militar cu termen redus, elev al unei școli militare/școli de agenți de poliție sau student al unei instituții de învățământ din sistemul de apărare națională, ordine publică și siguranță națională pentru formarea cadrelor militare, polițiștilor și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, cu excepția liceului militar;

3. a fost concentrată sau mobilizată ca rezervist;

4. a fost în captivitate;

5.a avut calitatea de funcționar public cu statut special în instituțiile din sistemul de apărare națională, ordine publică și siguranță națională, precum și din sistemul administrației penitenciare;

6.a avut calitatea de militar angajat pe bază de contract și/sau de soldat și gradat voluntar;

7. stagiu complet de cotizare - perioada de timp prevăzută de prezenta lege în care asigurații au realizat stagiul de cotizare pentru a putea beneficia de pensie pentru limită de vârstă, pensie anticipată sau pensie anticipată parțială;

s. - abrogat

8. stagiu minim de cotizare - perioada minimă de timp prevăzută de prezenta lege în care asigurații au realizat stagiul de cotizare pentru a putea beneficia de pensie, la împlinirea vârstei standard de pensionare;

9. stagiu potențial - perioada de timp prevăzută de prezenta lege, considerată stagiul de cotizare și acordată la calculul pensiei de invaliditate, ca o creditare pentru stagiul de cotizare nerealizat din cauza afecțiunilor invalidante;

10. vârstă standard de pensionare - vârsta stabilită de prezenta lege, pentru bărbați și femei, la care aceștia pot obține pensie pentru limită de vârstă, în condițiile legii, precum și vârsta din care se operează reducerile prevăzute de lege.

(2) În sensul prezentei legi, prin câștig salarial brut/soldă brută/salariu lunar brut se înțelege veniturile din salarii sau asimilate salariilor care se supun impozitului pe venit, conform prevederilor Codului fiscal.

Articolul 4

(1) De la data intrării în vigoare a prezentei legi, Casa Națională de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale devine Casa Națională de Pensii Publice, denumită în continuare CNPP, instituție care păstrează modul de organizare și funcționare, preia personalul, precum și drepturile și obligațiile acesteia.

(2) Administrarea sistemului public de pensii se realizează prin CNPP și prin casele de pensii sectoriale, care se înființează, funcționează și îndeplinesc atribuțiile prevăzute de prezenta lege.

(3) În subordinea CNPP funcționează case județene de pensii, în fiecare municipiu-reședință de județ, precum și Casa de Pensii a Municipiului București, denumite în continuare case teritoriale de pensii.

(4) CNPP poate înființa case locale de pensii, în funcție de numărul și structura asiguraților, care funcționează sub conducerea și controlul casei județene de pensii, respectiv ale Casei de Pensii a Municipiului București.

Articolul 5

(1) Asigurații sistemului public de pensii pot fi cetățeni români, cetățeni ai altor state sau apatrizi, pe perioada în care au, conform legii, domiciliul sau reședința în România.

(2) Pot fi asigurați ai sistemului public de pensii și cetățenii români, cetățenii altor state și apatrizii care nu au domiciliul sau reședința în România, în condițiile prevăzute de instrumentele juridice cu caracter internațional la care România este parte.

(3) Asigurații au obligația să plătească contribuții de asigurări sociale și au dreptul să beneficieze de prestații de asigurări sociale, conform prezentei legi.

Articolul 6

(1) În sistemul public de pensii sunt asigurate obligatoriu, prin efectul legii:

I.

a. persoanele care desfășoară activități pe bază de contract individual de muncă, inclusiv soldații și gradații voluntari;

b. funcționarii publici;

C. cadrele militare în activitate, soldații și gradații voluntari, polițiștii și funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, din domeniul apărării naționale, ordinii publice și siguranței naționale;

d. persoanele care realizează venituri de natură profesională, altele decât cele salariale, din drepturi de autor și drepturi conexe definite potrivit art. 7 alin. (1) pct. 13¹ din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, precum și din contracte/convenții încheiate potrivit Codului civil.

II. persoanele care își desfășoară activitatea în funcții electivă sau care sunt numite în cadrul autorității executive, legislative ori judecătorești, pe durata mandatului, precum și membrii cooperatori dintr-o organizație a cooperăției meșteșugărești, ale căror drepturi și obligații sunt asimilate, în condițiile prezentei legi, cu cele ale persoanelor prevăzute la pct. I;

III. persoanele care beneficiază de drepturi bănești lunare, ce se asigură din bugetul asigurărilor pentru șomaj, în condițiile legii, denumite în continuare șomeri;

IV. persoanele care realizează, în mod exclusiv, un venit brut pe an calendaristic echivalent cu cel puțin de 4 ori câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat și care se află în una dintre situațiile următoare:

a. administratori sau manageri care au încheiat contract de administrare ori de management;

b. membri ai întreprinderii individuale și întreprinderii familiale;

C. persoane fizice autorizate să desfășoare activități economice;

d. persoane angajate în instituții internaționale, dacă nu sunt asigurați acestora;

e. alte persoane care realizează venituri din activități profesionale;

V. cadrele militare trecute în rezervă, polițiștii și funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare ale căror raporturi de serviciu au încetat, din domeniul apărării naționale, ordinii publice și siguranței naționale, care beneficiază de ajutoare lunare ce se asigură din bugetul de stat, în condițiile legii;

VI. - abrogat

a. - abrogat

b. - abrogat

(2) Se pot asigura în sistemul public de pensii, pe bază de contract de asigurare socială, în condițiile prezentei legi, avocații, personalul clerical și cel asimilat din cadrul cultelor recunoscute prin lege, neintegrate în sistemul public, precum și orice persoană care dorește să se asigure, respectiv să își completeze venitul asigurat.

Articolul 7

(1) Persoanele juridice sau fizice la care își desfășoară activitatea asigurații prevăzuți la art. 6 alin. (1) pct. I și II, denumite în continuare angajatori, instituțiile care efectuează plata drepturilor de șomaj pentru șomerii prevăzuți la art. 6 alin. (1) pct. III, precum și instituțiile care efectuează plata drepturilor pentru persoanele prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. V sunt obligate să întocmească și să depună declarația nominală de asigurare.

(2) În situația în care se constată erori în cuprinsul declarațiilor prevăzute la alin. (1), indiferent de cauzele producerii acestora, și/sau modificări ale datelor pe baza cărora se stabilesc stagiul de cotizare și punctajul mediu anual ale asiguratului, persoanele juridice sau fizice prevăzute la alin. (1) sunt obligate să întocmească și să depună o declarație nominală de asigurare rectificativă.

(3) Termenele și modalitățile de depunere a declarațiilor prevăzute la alin. (1) și (2) sunt prevăzute în Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare.

Articolul 8

(1) CNPP, prin casele teritoriale de pensii, controlează modul în care angajatorii, precum și instituțiile care efectuează plata drepturilor de șomaj respectă dispozițiile legale privind întocmirea și depunerea declarației nominale de asigurare și a obligațiilor de plată, precum și respectarea termenelor de depunere.

(2) Casele de pensii sectoriale controlează modul în care angajatorii din domeniul apărării naționale, ordinii publice și siguranței naționale respectă dispozițiile legale privind întocmirea și transmiterea declarației nominale de asigurare, precum și termenele de transmitere.

Articolul 9

(1) Angajatorii, precum și instituțiile care efectuează plata drepturilor de șomaj sunt obligate să pună la dispoziția reprezentanților CNPP și ai caselor teritoriale de pensii toate documentele necesare verificării legalității și corectitudinii datelor înscrise în declarația nominală de asigurare și a obligațiilor de plată către bugetul asigurărilor sociale de stat.

(2) Angajatorii din domeniul apărării naționale, ordinii publice și siguranței naționale au obligația de a pune la dispoziția reprezentanților caselor de pensii sectoriale toate documentele necesare verificării legalității și corectitudinii datelor înscrise în declarația nominală de asigurare și a obligațiilor de plată către bugetul asigurărilor sociale de stat.

Articolul 10

(1) Pentru perioadele de după 31 martie 2001, declarația nominală de asigurare prevăzută la art. 7 alin. (1) și (2) constituie documentul pe baza căruia se stabilește stagiul de cotizare în sistemul public de pensii și punctajul mediu anual pentru asigurării sistemului public de pensii, cu excepția persoanelor prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. I lit. c).

(2) În cazul persoanelor prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. I lit. c), declarația prevăzută la art. 7 alin. (1) și (2) constituie singurul document pe baza căruia se stabilește stagiul de cotizare în sistemul public de pensii și punctajul anual de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

(3) În situațiile în care, pentru perioadele prevăzute la alin. (1) și (2), derularea raporturilor de muncă sau de serviciu nu poate fi dovedită prin declarația nominală de asigurare, în vederea stabilirii stagiului de cotizare și a punctajului anual, pot fi valorificate și alte acte doveditoare, întocmite în condițiile legii.

(4) Obligația prezentării actelor doveditoare prevăzute la alin. (3) revine persoanei în cauză.

Articolul 11

(1) Persoanele prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. IV care au cel puțin vârsta de 18 ani sunt obligate să se asigure pe baza declarației individuale de asigurare.

(2) Declarația individuală de asigurare se depune în termen de 30 de zile de la data încadrării în situația prevăzută la alin. (1) la casa teritorială de pensii competentă, în funcție de domiciliul sau reședința persoanei.

(3) Venitul lunar asigurat pentru persoanele menționate la alin. (1) este cel stabilit prin declarația individuală de asigurare și nu poate fi mai mic decât suma reprezentând 35% din câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat și mai mare decât valoarea corespunzătoare a de 5 ori câștigul salarial mediu brut.

(4) Se exceptează de la obligativitatea depunerii declarației de asigurare persoanele prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. IV, dacă beneficiază de una dintre categoriile de pensii prevăzute de prezenta lege sau dacă se regăsesc în situațiile prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. I, II, III și V.

(5) - abrogat

(6) - abrogat

(7) - abrogat

Articolul 12

(1) Contractul de asigurare socială prevăzut la art. 6 alin. (2) se încheie între persoana interesată sau, după caz, tutorele, curatorul ori mandatarul acesteia desemnat prin procură specială și casa teritorială de pensii competentă, în funcție de domiciliul sau reședința persoanei.

(2) Contractul de asigurare socială se încheie în formă scrisă și produce efecte de la data înregistrării acestuia la casa teritorială de pensii.

Articolul 13

(1) Venitul asigurat înscris în declarația individuală de asigurare sau în contractul de asigurare socială poate fi modificat prin depunerea unei comunicări de modificare a declarației individuale de asigurare ori, după caz, prin încheierea unui act adițional la contractul de asigurare socială.

(2) Declarația individuală de asigurare și contractul de asigurare socială constituie titluri de creanță și devin titluri executorii la data la care creanța bugetară este scadentă, conform legii.

Articolul 14

(1) În situația în care pe parcursul derulării asigurării în baza declarației individuale de asigurare se face dovada că există perioade în care nu se realizează venituri, la cererea asiguratului sau din inițiativa casei teritoriale de pensii, declarația poate fi suspendată.

(2) Pentru perioadele de suspendare prevăzute la alin. (1) nu se datorează contribuție de asigurări sociale.

Articolul 15

(1) În sistemul public de pensii, evidența drepturilor și obligațiilor de asigurări sociale se realizează pe baza codului numeric personal al asiguratului.

(2) Datele cu caracter personal actualizate pentru toți cetățenii români, cetățenii Uniunii Europene, ai statelor membre ale Spațiului Economic European, ai Elveției și pentru străinii care au înregistrată rezidența/șederea în România, precum și ale persoanelor pentru care CNPP și casele de pensii sectoriale întocmesc documentații de plată și/sau efectuează plata unor prestații sociale sunt furnizate acestora gratuit de către Ministerul Administrației și Internelor, prin Direcția pentru Evidența Persoanelor și Administrarea Bazelor de Date, după caz.

(3) Datele prevăzute la alin. (2) sunt furnizate gratuit, la cererea CNPP și a caselor de pensii sectoriale, și de oricare altă autoritate, instituție publică sau altă instituție care deține astfel de informații.

(4) Conținutul, modalitățile și termenele de transmitere a informațiilor prevăzute la alin. (2) se stabilesc prin hotărâre a Guvernului.

Articolul 16

Constituie stagiul de cotizare în sistemul public de pensii:

a. vechimea în muncă recunoscută pentru stabilirea pensiilor până la data de 1 aprilie 2001;

b. vechimea în serviciu recunoscută pentru stabilirea pensiilor, în cazul persoanelor prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. I lit. c), până la intrarea în vigoare a prezentei legi;

c. perioada cuprinsă între 1 aprilie 2001 și data intrării în vigoare a prezentei legi, în care persoanele au fost asigurate în baza Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare;

d. perioada cuprinsă între 1 ianuarie 2010 și data intrării în vigoare a prezentei legi, în cazul persoanelor prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. V.

Articolul 17

(1) Constituie stagiul de cotizare și perioada suplimentară la vechimea în muncă sau la vechimea în serviciu acordată în baza legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001 pentru perioadele realizate în grupa I, a II-a, respectiv în condiții deosebite, condiții speciale și alte condiții, în cazul persoanelor prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. I lit. c).

(2) Constituie stagiul de cotizare și perioadele de până la data de 1 aprilie 2001 în care o persoană:

a. s-a aflat în una dintre situațiile prevăzute la art. 49;

b. are stabilite drepturi privind vechimea în muncă în baza prevederilor Decretului-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat.

(3) Constituie stagiul de cotizare și timpul util la pensie realizat de agricultori, în condițiile reglementate de legislația privind pensiile și alte drepturi de asigurări sociale ale agricultorilor, anterioară datei de 1 aprilie 2001.

Articolul 18

Pentru perioadele ulterioare datei de 1 aprilie 2001 care reprezintă, conform legii, stagiul de cotizare realizat în condiții deosebite, condiții speciale sau alte condiții de muncă se acordă perioade suplimentare la vechimea în muncă sau la vechimea în serviciu, care constituie stagiul de cotizare în condiții normale, după cum urmează:

a. 3 luni pentru fiecare an lucrat în condiții deosebite de muncă;

b. 6 luni pentru fiecare an lucrat în condiții speciale de muncă;

c. 12 luni pentru fiecare an lucrat în alte condiții de muncă așa cum sunt reglementate la art. 29 alin. (2).

Articolul 19

(1) Constituie stagiul de cotizare perioadele de timp pentru care asigurații datorează și/sau plătesc contribuții de asigurări sociale în sistemul public de pensii din România, precum și în alte țări, în condițiile stabilite prin acordurile sau convențiile internaționale la care România este parte.

(2) La stabilirea drepturilor de asigurări sociale se iau în considerare stagiile de cotizare realizate în sistemul public de pensii din România, precum și perioadele de asigurare realizate sau recunoscute ca atare în alte țări, în condițiile reglementate prin instrumente juridice cu caracter internațional la care România este parte și/sau regulamente comunitare.

(3) În sistemul public de pensii, obligațiile și prestațiile de asigurări sociale se achită în monedă națională.

(4) În cazul drepturilor salariale sau veniturilor asigurate, stabilite în moneda altor țări pe teritoriul României, contribuțiile se plătesc în lei la cursul de schimb valutar comunicat de Banca Națională a României din data stabilită pentru plata acestor drepturi.

Capitol 2

Bugetul asigurărilor sociale de stat

Articolul 20

(1) Bugetul asigurărilor sociale de stat cuprinde veniturile și cheltuielile sistemului public de pensii.

(2) Guvernul elaborează anual, pe baza propunerilor CNPP și ale instituțiilor care au în subordine case de pensii sectoriale, proiectul legii bugetului asigurărilor sociale de stat, pe care îl supune spre aprobare Parlamentului.

(3) Casele de pensii sectoriale elaborează propuneri pentru bugetul asigurărilor sociale de stat și le transmit instituțiilor publice în subordinea cărora funcționează.

(4) În situația în care legea bugetului asigurărilor sociale de stat nu a fost adoptată cu cel puțin 3 zile înainte de expirarea exercițiului bugetar, se aplică în continuare prevederile bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul precedent, până la adoptarea noului buget.

Articolul 21

Veniturile bugetului asigurărilor sociale de stat provin din:

- a. contribuții de asigurări sociale, dobânzi și penalități de întârziere, precum și din alte venituri, potrivit legii;
- b. sume alocate de la bugetul de stat pentru echilibrarea bugetului asigurărilor sociale de stat, care se aprobă prin legile bugetare anuale.

Articolul 22

- (1) Cheltuielile bugetului asigurărilor sociale de stat acoperă contravaloarea prestațiilor de asigurări sociale din sistemul public de pensii, cheltuielile privind organizarea și funcționarea sistemului public de pensii, finanțarea unor investiții proprii, alte cheltuieli prevăzute de lege.
- (2) Din veniturile bugetului asigurărilor sociale de stat se prelevă anual până la 3% pentru constituirea unui fond de rezervă.
- (3) Fondul de rezervă cumulat nu poate depăși nivelul cheltuielilor prevăzute pentru anul bugetar respectiv.
- (4) Fondul de rezervă se utilizează pentru acoperirea prestațiilor de asigurări sociale în situații temeinic motivate sau a altor cheltuieli ale sistemului public de pensii, aprobate prin legea bugetului asigurărilor sociale de stat.
- (5) Fondul de rezervă nu se poate utiliza în primii 3 ani de la începerea constituirii acestuia.
- (6) Fondul de rezervă se constituie în anii în care bugetul asigurărilor sociale de stat este excedentar, nu primește sume pentru echilibrare, potrivit art. 21 lit. b), și numai după acoperirea deficitelor din anii precedenți ale bugetului asigurărilor sociale de stat.

Articolul 23

- (1) În termen de 6 luni de la publicarea prezentei legi, Agenția Națională de Administrare Fiscală, denumită în continuare ANAF, CNPP și casele de pensii sectoriale au obligația să coreleze bazele proprii de date pentru realizarea unei evidențe corecte și unitare a drepturilor și obligațiilor participanților la sistemul public de pensii, precum și la sistemul fondurilor de pensii administrate privat.
- (2) CNPP, casele de pensii sectoriale și ANAF au obligația să își transmită reciproc informațiile referitoare la sumele reprezentând contribuția de asigurări sociale, declarate și, respectiv, plătite de angajatori.
- (3) CNPP, casele de pensii sectoriale și ANAF, pe baza informațiilor prevăzute la alin. (2), identifică situațiile în care angajatorii nu au respectat prevederile legale privind declararea și plata contribuțiilor de asigurări sociale, dispunând măsurile prevăzute de lege.
- (4) Instituțiile prevăzute la alin. (3) își acordă reciproc și gratuit accesul la informațiile referitoare la declararea și plata contribuțiilor de asigurări sociale din bazele de date pe care le au în administrare.
- (5) Anual, după depunerea declarațiilor fiscale, ANAF transmite CNPP veniturile realizate de persoanele fizice, altele decât cele care realizează venituri din salarii sau asimilate acestora.

Articolul 24

- (1) Excedentele anuale ale bugetului asigurărilor sociale de stat pot fi utilizate în anul următor, potrivit destinațiilor aprobate prin lege, după regularizarea cu bugetul de stat, în limita sumelor primite de acesta, potrivit prevederilor art. 21 lit. b).
- (2) Eventualul deficit curent al bugetului asigurărilor sociale de stat se acoperă din fondul de rezervă.
- (3) Deficitul din anii precedenți și din anul curent al bugetului asigurărilor sociale de stat rămas după utilizarea fondului de rezervă se finanțează din disponibilitățile contului curent general al Trezoreriei Statului.

Articolul 25

Disponibilitățile bănești ale asigurărilor sociale de stat sunt purtătoare de dobânzi, nivelul dobânzilor stabilindu-se prin convenții încheiate de CNPP cu Trezoreria Statului.

Articolul 26

În mod excepțional, în situații motivate, pentru acoperirea deficitului bugetului asigurărilor sociale de stat, după epuizarea fondului de rezervă, veniturile bugetului asigurărilor sociale de stat se completează cu sume care se alocă de la bugetul de stat.

Capitol 3

Contribuția de asigurări sociale

Articolul 27

(1) În sistemul public de pensii sunt contribuabili, după caz:

a. asigurații care datorează contribuții individuale de asigurări sociale;

b. angajatorii și instituțiile care efectuează plata ajutoarelor în situația persoanelor prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. V;

c. persoanele juridice la care își desfășoară activitatea asigurații prevăzuți la art. 6 alin. (1) pct. I lit. d) și pct. II, asimilate angajatorului în condițiile prezentei legi;

d. Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, care administrează bugetul asigurărilor pentru șomaj, instituție care, pentru șomeri, este asimilată angajatorului;

e. persoanele prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. IV și alin. (2).

(2) Cotele de contribuții de asigurări sociale sunt diferențiate în funcție de condițiile de muncă normale, deosebite, speciale și alte condiții de muncă.

(3) Cotele de contribuții de asigurări sociale, respectiv cota contribuției individuale de asigurări sociale și cota contribuției de asigurări sociale datorată de angajator, sunt prevăzute în Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare. Cotele de contribuții de asigurări sociale pot fi modificate prin legea bugetului asigurărilor sociale de stat.

a. - abrogat

b. - abrogat

c. - abrogat

(4) În cota de contribuție individuală de asigurări sociale prevăzută la alin. (3) este inclusă și cota de contribuție aferentă fondurilor de pensii administrate privat, prevăzută de Legea nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Articolul 28

(1) Condițiile de muncă în care se desfășoară activitatea asiguraților din sistemul public de pensii pot fi normale, deosebite și speciale.

(2) Pentru asigurații prevăzuți la art. 6 alin. (1) pct. I lit. c), condițiile în care se desfășoară activitatea pot fi normale, deosebite, speciale și alte condiții de muncă.

Articolul 29

(1) Sunt încadrate în condiții deosebite locurile de muncă stabilite în baza criteriilor și metodologiei prevăzute de legislația în vigoare la data încadrării acestora.

(2) În domeniul apărării naționale, ordinii publice și siguranței naționale, încadrarea locurilor de muncă în condiții deosebite, speciale și alte condiții se realizează pe baza criteriilor și metodologiei de încadrare prevăzute de Hotărârea Guvernului nr. 1.294/2001 privind stabilirea locurilor de muncă și a activităților cu condiții deosebite, condiții speciale și alte condiții, specifice pentru cadrele militare în activitate, cu modificările ulterioare, și de Hotărârea Guvernului nr. 1.822/2004 privind stabilirea locurilor de muncă și activităților cu condiții deosebite, speciale și alte condiții, specifice pentru polițiști, cu modificările ulterioare.

Articolul 30

(1) În sensul prezentei legi, locurile de muncă în condiții speciale sunt cele din:

a. unitățile miniere, pentru personalul care își desfășoară activitatea în subteran cel puțin 50% din timpul normal de muncă în luna respectivă;

b. activitățile de cercetare, explorare, exploatare sau prelucrare a materiilor prime nucleare, zonele I și II de expunere la radiații;

c. activitățile din domeniul apărării naționale, ordinii publice și siguranței naționale, prevăzute de actele normative cu regim clasificat emise până la data intrării în vigoare a prezentei legi;

d. aviația civilă, pentru personalul navigant prevăzut în anexa nr. 1;

e. activitățile și unitățile prevăzute în anexele nr. 2 și 3;

f. activitatea artistică desfășurată în profesiile prevăzute în anexa nr. 4.

(2) Periodic, din 2 în 2 ani, locurile de muncă în condiții speciale prevăzute la alin. (1) lit. e) sunt supuse procedurii de reevaluare a încadrării în condiții speciale.

(3) Procedura de reevaluare prevăzută la alin. (2) se stabilește prin hotărâre a Guvernului, elaborată în termen de 9 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

(4) Este asimilată stagiului de cotizare în condiții speciale de muncă, prevăzut la alin. (1) lit. b), perioada anterioară datei de 1 aprilie 2001, în care salariații au desfășurat activități de cercetare, explorare, exploatare sau prelucrare a materialelor prime nucleare, în locurile de muncă încadrate conform legislației anterioare în grupele I și II de muncă și care, potrivit art. 20 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 19/2000, cu modificările și completările ulterioare, sunt încadrate în condiții speciale de muncă.

(5) Constituie stagiul de cotizare realizat în condiții speciale de muncă și perioadele în care un asigurat care își desfășoară activitatea în condiții speciale de muncă se află în concediu pentru incapacitate temporară de muncă și/sau în concediu de odihnă, dacă cel puțin în ziua premergătoare concediului a lucrat în locuri de muncă încadrate în astfel de condiții de muncă.

Articolul 31

(1) Contribuția de asigurări sociale se datorează din momentul încadrării în una dintre situațiile prevăzute la art. 6 alin. (1) sau de la data încheierii contractului de asigurare socială.

(2) Contribuția individuală de asigurări sociale se datorează de asigurații prevăzuți la art. 6 alin. (1) pct. I și II.

(3) Asigurații prevăzuți la art. 6 alin. (1) pct. IV și alin. (2) datorează integral cota de contribuție de asigurări sociale corespunzătoare condițiilor normale de muncă, stabilită prin lege.

(4) Contribuția de asigurări sociale pentru șomeri se suportă integral din bugetul asigurărilor pentru șomaj la nivelul cotei stabilite pentru condiții normale de muncă, cu excepția plăților compensatorii și a veniturilor de completare acordate salariaților din industria de apărare, în perioada de reducere temporară a activității.

(5) Contribuția de asigurări sociale pentru persoanele care beneficiază de plăți compensatorii se suportă din bugetul asigurărilor pentru șomaj la nivelul cotei contribuției individuale de asigurări sociale, cu excepția cazurilor în care, prin lege, se dispune altfel.

(6) Contribuția de asigurări sociale pentru persoanele prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. V se suportă integral din bugetul de stat, la nivelul cotei stabilite pentru condiții normale de muncă.

(7) Asigurații prevăzuți la art. 6 alin. (1) pct. VI datorează contribuția de asigurări sociale la nivelul cotei contribuției individuale de asigurări sociale.

(8) Nu datorează contribuția individuală de asigurări sociale persoanele prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. VI lit. a) pentru veniturile realizate din această calitate în mod ocazional, atunci când pe lângă acestea realizează și venituri de natură salarială.

(9) - abrogat

(10) Contribuția de asigurări sociale datorată de contribuabilii prevăzuți la art. 27 alin. (1) nu se impozitează.

Articolul 32

(1) Calculul și plata contribuției de asigurări sociale datorată de către asigurații prevăzuți la art. 6 alin. (1) pct. I și II, respectiv de către angajatorii acestora se fac lunar de către angajatori.

(2) Calculul și plata contribuției de asigurări sociale pentru șomeri se fac lunar de către instituția care administrează bugetul asigurărilor pentru șomaj, iar în situația persoanelor prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. V, de către instituția care achită drepturile respective.

(3) Plata contribuției de asigurări sociale datorate de asigurații prevăzuți la art. 6 alin. (1) pct. IV și alin. (2) se face lunar de către aceștia sau, în numele lor, de către orice altă persoană, în contul casei teritoriale de pensii la care sunt asigurați.

(4) Plata contribuției de asigurări sociale, în cazul asiguraților prevăzuți la art. 6 alin. (2), se poate face și anticipat, pe o perioadă de cel mult 12 luni.

(5) Calculul și plata contribuției individuale de asigurări sociale pentru perioada în care asiguratul beneficiază de indemnizație de asigurări sociale de sănătate se efectuează, după caz, de către:

a. angajator, pentru asigurații prevăzuți la art. 6 alin. (1) pct. I și II;

b. instituția abilitată de lege să efectueze plăți din bugetul asigurărilor pentru șomaj, pentru asigurații prevăzuți la art. 6 alin. (1) pct. III;

c. casa de asigurări de sănătate, pentru asigurații prevăzuți la art. 6 alin. (1) pct. IV.

(6) - abrogat

Articolul 33

Baza lunară de calcul a contribuției individuale de asigurări sociale în cazul asiguraților este prevăzută în Legea nr. 571/2003, cu modificările și completările ulterioare.

(1) - abrogat

a. - abrogat

b. - abrogat

c. - abrogat

d. - abrogat

(2) - abrogat

(3) - abrogat

(4) - abrogat

(5) - abrogat

Articolul 34

Baza lunară de calcul a contribuției de asigurări sociale datorate de angajator este prevăzută în Legea nr. 571/2003, cu modificările și completările ulterioare.

(1) - abrogat

(2) - abrogat

(3) - abrogat

(4) - abrogat

Articolul 35

(1) Baza lunară de calcul a contribuției de asigurări sociale pentru șomeri este prevăzută în Legea nr. 571/2003, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Baza lunară de calcul a contribuției de asigurări sociale pentru persoanele prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. V o constituie cuantumul ajutoarelor lunare, plătite din bugetul de stat, în condițiile legii.

(3) Prevederile art. 33 alin. (3) se aplică și pentru situațiile prevăzute la alin. (1) și (2).

Articolul 36

Baza lunară de calcul a contribuției de asigurări sociale pentru asigurații prevăzuți la art. 6 alin. (1) pct. IV și alin. (2) o constituie venitul lunar asigurat, înscris în declarația individuală de asigurare sau în contractul de asigurare socială, dar nu mai puțin decât suma reprezentând 35% din câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat și nici mai mult de 5 ori valoarea acestuia.

Articolul 37

(1) Nu se datorează contribuție de asigurări sociale asupra sumelor expres exceptate, prevăzute în Legea nr. 571/2003, cu modificările și completările ulterioare.

a. - abrogat

b. - abrogat

c. - abrogat

d. - abrogat

e. - abrogat

f. - abrogat

g. - abrogat

h. - abrogat

i. - abrogat

j. - abrogat

k. - abrogat

(2) Sumele asupra cărora nu se datorează contribuția de asigurări sociale nu se iau în considerare la stabilirea prestațiilor din sistemul public de pensii.

Articolul 38

(1) Sumele reprezentând ajutor de deces, care se plătesc de angajator asiguraților, potrivit prevederilor prezentei legi, în contul asigurărilor sociale, se rețin de acesta din contribuțiile de asigurări sociale datorate pentru luna respectivă.

(2) Sumele reprezentând ajutor de deces plătite de angajator asiguraților, potrivit prevederilor prezentei legi, care depășesc suma contribuțiilor datorate de acesta în luna respectivă se recuperează din contul asigurărilor sociale de la casa teritorială de pensii în raza căreia se află sediul acestuia, respectiv de la casa de pensii sectorială.

Articolul 39

(1) Contribuția individuală de asigurări sociale prevăzută de lege se virează lunar de către angajator, la unitatea teritorială a Trezoreriei Statului la care acesta este luat în evidență ca plătitor de impozite și taxe, împreună cu contribuția de asigurări sociale pe care acesta o datorează în calitate de contribuabil bugetului asigurărilor sociale de stat.

a. - abrogat

b. - abrogat

c. - abrogat

(2) Contribuția la fondul de pensii administrat privat, care este parte din contribuția individuală de asigurări sociale datorată la sistemul public de pensii, se transmite de CNPP și de casele de pensii sectoriale fondurilor de pensii administrate privat.

(3) Lunar, până cel târziu în data de 20 a lunii următoare celei în care plătitorii au depus declarația nominală de asigurare, CNPP și casele de pensii sectoriale transmit fiecărui administrator lista nominală de virare a sumelor către fondul de pensii pe care acesta îl administrează.

(4) Lunar, până cel târziu în data de 20 a lunii următoare celei în care angajatorul a depus declarația nominală de asigurare, CNPP și casele de pensii sectoriale virează către fiecare fond de pensii administrat privat, de la bugetul asigurărilor sociale de stat, suma reprezentând contribuțiile individuale datorate acestor fonduri.

(5) - abrogat

Articolul 40

Termenele de plată a contribuției de asigurări sociale sunt:

(1) În cazul asiguraților prevăzuți la art. 6 alin. (1) pct. IV și alin. (2), termenul de plată a contribuției de asigurări sociale este până la data de 25 a lunii următoare celei pentru care se datorează plata.

(2) Pentru ceilalți asigurați ai sistemului public de pensii termenul de plată a contribuției de asigurări sociale este prevăzut în Legea nr. 571/2003, cu modificările și completările ulterioare.

c. - abrogat

d. - abrogat

Articolul 41

(1) Activitatea privind administrarea creanțelor provenind din contribuții de asigurări sociale, datorate de persoanele fizice sau juridice care au calitate de angajator sau de entitățile asimilate angajatorilor, precum și constatarea și sancționarea contravențiilor se realizează de ANAF și unitățile subordonate acesteia, în baza prevederilor Codului de procedură fiscală.

(2) ANAF și unitățile sale subordonate, CNPP și casele de pensii sectoriale colaborează și fac schimb de informații privind colectarea și, respectiv, declararea contribuțiilor de asigurări sociale.

Articolul 42

Pentru persoanele prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. IV și alin. (2), activitatea de colectare a contribuțiilor se realizează de CNPP, prin casele teritoriale de pensii, și de casele de pensii sectoriale, după caz.

Articolul 43

În cazul neachitării la termen, potrivit legii, a contribuțiilor datorate bugetului asigurărilor sociale de stat de persoanele prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. IV și alin. (2), casele teritoriale de pensii procedează la aplicarea măsurilor de executare silită pentru încasarea sumelor cuvenite, conform dispozițiilor legale privind executarea creanțelor bugetare.

Articolul 44

(1) În situația asiguraților prevăzuți la art. 6 alin. (1) pct. IV și alin. (2), neplata contribuției de asigurări sociale la termenul prevăzut la art. 40 alin. (1) generează plata unor dobânzi și penalități de întârziere calculate pentru fiecare zi de întârziere, până la data achitării sumei datorate, inclusiv.

(2) Cota dobânzilor și penalităților de întârziere, prevăzute la alin. (1), se stabilește potrivit reglementărilor privind executarea creanțelor bugetare.

(3) Sumele reprezentând dobânzi și penalități de întârziere se fac venit la bugetul asigurărilor sociale de stat și se calculează fără zecimale, prin rotunjire la leu.

(4) Calculul dobânzilor și penalităților de întârziere se efectuează de către casele teritoriale de pensii.

(5) Dispozițiile prezentei legi, referitoare la neplata contribuției de asigurări sociale, se completează cu prevederile legale privind executarea creanțelor bugetare.

(6) - abrogat

Articolul 45

(1) Perioadele în care persoanele asigurate pe bază de declarație individuală de asigurare sau contract de asigurare socială nu au achitat contribuția de asigurări sociale datorată nu se valorifică la stabilirea pensiilor până la achitarea acesteia, inclusiv a dobânzilor și penalităților de întârziere aferente.

(2) În cazul în care asigurații aflați în situația prevăzută la art. 6 alin. (1) pct. IV au achitat contribuția de asigurări sociale pentru perioadele pentru care aceasta nu se datora, contribuția nu se restituie, iar stagiul de cotizare realizat se valorifică la stabilirea prestațiilor de asigurări sociale.

Articolul 46

Asigurații care fac dovada că nu se mai regăsesc în situațiile pentru care asigurarea este obligatorie, potrivit art. 6 alin. (1) pct. IV, au obligația să depună la casele teritoriale de pensii, în termen de 30 de zile de la modificarea situației, formularul-tip de încetare a asigurării individuale la sistemul public de pensii.

Articolul 47

(1) Contractul de asigurare socială poate fi reziliat la inițiativa oricăreia dintre părți, conform clauzelor prevăzute în contract.

(2) În cazul rezilierii contractului de asigurare socială, contribuțiile de asigurări sociale achitate nu se restituie, iar stagiul de cotizare realizat se valorifică la stabilirea dreptului de pensie.

Articolul 48

(1) În sistemul public de pensii, stagiul de cotizare se constituie din însumarea perioadelor pentru care s-a datorat contribuția la bugetul asigurărilor sociale de stat de către angajator și asigurat sau, după caz, s-a datorat și plătit de către asigurații prevăzuți la art. 6 alin. (1) pct. IV și alin. (2).

(2) Stagiul de cotizare corespunzător contribuției de asigurări sociale datorate în condițiile art. 31 alin. (5) se determină prin aplicarea asupra perioadei de cotizare a raportului dintre cota de contribuție individuală de asigurări sociale și cota de contribuție de asigurări sociale aprobată pentru locurile de muncă în condiții normale.

Articolul 49

(1) În sistemul public de pensii se asimilează stagiului de cotizare și perioadele necontributive, denumite în continuare perioade asimilate, în care asiguratul:

a. a beneficiat de pensie de invaliditate;

b. a urmat cursurile de zi ale învățământului universitar, organizat potrivit legii, pe durata normală a studiilor respective, cu condiția absolvirii acestora cu diplomă;

c. a satisfăcut serviciul militar ca militar în termen sau militar cu termen redus, pe durata legal stabilită, a fost concentrat, mobilizat sau în prizonierat;

d. a beneficiat, în perioada 1 aprilie 2001 - 1 ianuarie 2006 de indemnizații de asigurări sociale, acordate potrivit legii;

e. a beneficiat, începând cu data de 1 ianuarie 2005, de concediu pentru incapacitate temporară de muncă cauzată de accident de muncă și boli profesionale;

f. a beneficiat, începând cu data de 1 ianuarie 2006, de concediu pentru creșterea copilului în vârstă de până la 2 ani sau, în cazul copilului cu handicap, de până la 3 ani;

g. a fost elev al unei școli militare/școli de agenți de poliție sau student al unei instituții de învățământ din sistemul de apărare națională, ordine publică și siguranță națională pentru formarea cadrelor militare, polițiștilor și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, cu excepția liceului militar.

(2) Asigurații care au absolvit mai multe instituții de învățământ superior, conform prevederilor alin. (1) lit. b), beneficiază de asimilarea, ca stagiul de cotizare, a unei singure perioade de studii, la alegere.

(3) Persoanele prevăzute la alin. (1) beneficiază de perioadele asimilate dacă în aceste perioade nu au realizat stagii de cotizare în condițiile prezentei legi.

(4) Perioadele asimilate prevăzute la alin. (1) se valorifică pentru obținerea prestațiilor de asigurări sociale în condițiile prevăzute de prezenta lege.

Articolul 50

(1) Stagiul de cotizare se certifică asiguraților, din oficiu, o dată la 2 ani, de CNPP și de casele de pensii sectoriale.

(2) Stagiul de cotizare se certifică și la cererea asiguraților, contra cost. Tariful serviciului respectiv se stabilește anual de CNPP și casele de pensii sectoriale.

Capitol 4

Pensii

Articolul 51

În sistemul public de pensii se acordă următoarele categorii de pensii:

a. pensia pentru limită de vârstă;

- b.pensia anticipată;
- c.pensia anticipată parțială;
- d.pensia de invaliditate;
- e.pensia de urmaș.

Secțiune 1

Pensia pentru limită de vârstă

Articolul 52

Pensia pentru limită de vârstă se cuvine persoanelor care îndeplinesc, cumulativ, la data pensionării, condițiile privind vârsta standard de pensionare și stagiul minim de cotizare sau în specialitate, după caz, prevăzute de prezenta lege.

Articolul 53

(1)Vârsta standard de pensionare este de 65 de ani pentru bărbați și 63 de ani pentru femei. Atingerea acestei vârste se realizează prin creșterea vârstelor standard de pensionare, conform eșalonării prevăzute în anexa nr. 5.

(2)Stagiul minim de cotizare este de 15 ani, atât pentru femei, cât și pentru bărbați. Atingerea acestui stagiul se realizează prin creșterea stagiului minim de cotizare, conform eșalonării prevăzute în anexa nr. 5.

(3)Stagiul complet de cotizare este de 35 de ani, atât pentru femei, cât și pentru bărbați. Atingerea acestui stagiul se realizează prin creșterea stagiului complet de cotizare, conform eșalonării prevăzute în anexa nr. 5.

Articolul 54

(1)În cazul persoanelor prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. I lit. c), vârsta standard de pensionare este de 60 de ani, atât pentru femei, cât și pentru bărbați. Atingerea acestei vârste se realizează prin creșterea vârstelor standard de pensionare, conform eșalonării prevăzute în anexa nr. 6.

(2)În cazul persoanelor prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. I lit. c), stagiul minim de cotizare în specialitate este de 20 de ani, atât pentru femei, cât și pentru bărbați. Atingerea acestui stagiul se realizează prin creșterea stagiului minim de cotizare în specialitate, conform eșalonării prevăzute în anexa nr. 6.

(3)În cazul persoanelor prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. I lit. c), stagiul complet de cotizare este de 30 de ani, atât pentru femei, cât și pentru bărbați. Atingerea acestui stagiul se realizează prin creșterea stagiului complet de cotizare, conform eșalonării prevăzute în anexa nr. 6.

Articolul 55

(1)Persoanele care au realizat stagiul complet de cotizare au dreptul la pensie pentru limită de vârstă, cu reducerea vârstelor standard de pensionare, după cum urmează:

- a.conform tabelului nr. 1, în situația persoanelor care au realizat stagii de cotizare în condiții deosebite de muncă;

Tabelul nr. 1

Stagiul de cotizare realizat în condiții deosebite (ani împliniți)	Reducerea vârstei standard de pensionare cu:	
	Ani	Luni
6	1	—
8	1	6
10	2	—
12	2	6
14	3	—
16	3	6
18	4	—
20	4	6
22	5	—
24	5	6
26	6	—
28	6	6
30	7	—
32	7	6
35	8	—

a¹. - abrogat

b. conform tabelului nr. 2, în situația persoanelor care au realizat stagii de cotizare în grupa I de muncă, potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, precum și în situația celor care au realizat stagii de cotizare în locurile de muncă încadrate în alte condiții de muncă prevăzute la art. 29 alin. (2) și în condiții speciale prevăzute la art. 30 alin. (1);

Tabelul nr. 2

Stagiul de cotizare realizat în grupa I de muncă, condiții speciale și alte condiții de muncă (ani împliniți)	Reducerea vârstei standard de pensionare cu:	
	Ani	Luni
2	1	—
3	1	6
4	2	—
5	2	6
6	3	—
7	3	6
8	4	—
9	4	6
10	5	—
11	5	6
12	6	—
13	6	6
14	7	—
15	7	6
16	8	—

17	8	6
18	9	—
19	9	6
20	10	—
21	10	6
22	11	—
23	11	6
24	12	—
25	12	6
26 de ani și peste	13	—

c.cu câte 6 luni, pentru fiecare an de privare de libertate, de deportare în străinătate, după data de 23 august 1944, și/sau de prizonierat, în situația persoanelor cărora le-au fost stabilite drepturi privind vechimea în muncă, în condițiile prevăzute la art. 1 alin. (1) lit. a)-c) și la alin. (2) din Decretul-lege nr. 1 18/1990, republicat.

(2)Persoanele prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. I lit. c) beneficiază de reducerile prevăzute la alin. (1), dacă au realizat stagiul minim de cotizare în specialitate prevăzut în anexa nr. 6.

Articolul 56

(1)Fac excepție de la prevederile art. 55 alin. (1) lit. b) persoanele care au realizat un stagiul de cotizare de cel puțin 20 de ani în locurile de muncă prevăzute la art. 30 alin. (1) lit. a) și f).

(2)Pentru persoanele prevăzute la alin. (1), reducerea vârstei standard de pensionare este de:

a.20 de ani, pentru cele prevăzute la art. 30 alin. (1) lit. a);

b.15 ani, pentru cele prevăzute la art. 30 alin. (1) lit. f).

(3)Vârsta standard de pensionare redusă potrivit prevederilor alin. (2) lit. a) nu poate fi mai mică de 45 de ani.

(4)Vârsta standard de pensionare redusă potrivit alin. (2) lit. b) nu poate fi mai mică de 50 de ani, cu excepția balerinilor și acrobaților pentru care vârsta de pensionare nu poate fi mai mică de 40 de ani pentru femei și 45 de ani pentru bărbați.

(5)Stagiul complet de cotizare pentru persoanele prevăzute la alin. (1) este de 30 de ani.

Articolul 57

(1)Fac excepție de la prevederile art. 55 alin. (1) lit. b) și persoanele care au realizat un stagiul de cotizare de cel puțin 15 ani în zona I de expunere la radiații sau de cel puțin 17 ani în zona a II-a de expunere la radiații, în locurile de muncă prevăzute la art. 30 alin. (1) lit. b).

(2)Persoanele prevăzute la alin. (1) beneficiază de pensie pentru limită de vârstă indiferent de vârstă.

(3)Pentru persoanele prevăzute la alin. (1), stagiul complet de cotizare este de 22 ani și 6 luni, în cazul celor care au desfășurat activitate în zona I de expunere la radiații, respectiv de 25 de ani și 6 luni, în cazul celor care au desfășurat activitate în zona a II-a de expunere la radiații.

Articolul 58

Persoanele care au realizat un stagiul de cotizare în condiții de handicap preexistent calității de asigurat beneficiază de reducerea vârstelor standard de pensionare prevăzute în anexa nr. 5, în funcție de gradul de handicap, după cum urmează:

a. cu 15 ani, în situația asiguraților cu handicap grav, dacă au realizat, în condițiile handicapului preexistent calității de asigurat, cel puțin o treime din stagiul complet de cotizare;

b. cu 10 ani, în situația asiguraților cu handicap accentuat, dacă au realizat, în condițiile handicapului preexistent calității de asigurat, cel puțin două treimi din stagiul complet de cotizare;

c. cu 10 ani, în situația asiguraților cu handicap mediu, dacă au realizat, în condițiile handicapului preexistent calității de asigurat, stagiul complet de cotizare.

Articolul 59

Nevăzătorii beneficiază de pensie pentru limită de vârstă, indiferent de vârstă, dacă au realizat ca nevăzător cel puțin o treime din stagiul complet de cotizare.

Articolul 60

(1) Reducerile vârstelor standard de pensionare prevăzute la art. 55, precum și cele prevăzute de alte acte normative pot fi cumulate fără ca reducerea totală să fie mai mare de 13 ani.

(2) Vârstele de pensionare reduse în condițiile alin. (1) nu pot fi mai mici de 50 de ani pentru femei și de 52 de ani pentru bărbați, respectiv de 45 de ani pentru persoanele prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. I lit. c).

Articolul 61

(1) În situația personalului aeronautic civil navigant profesionist din aviația civilă din România, prevederile art. 55 alin. (1) lit. b) se aplică numai în condițiile realizării numărului minim de ore de zbor, salturi sau starturi aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 581/2001 privind criteriile de încadrare a personalului navigant din aviația civilă în condiții speciale de muncă.

(2) Activitățile de cercetare, explorare, exploatare sau prelucrare a materiilor prime nucleare, zonele I și II de expunere la radiații sunt cele aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 583/2001 privind stabilirea criteriilor de încadrare a activităților de cercetare, explorare, exploatare sau prelucrare a materiilor prime nucleare din zonele I și II de expunere la radiații.

(3) Activitățile din anexa nr. 2, avizate în condiții speciale de muncă, realizate în unitățile din anexa nr. 3 se consideră în condiții speciale de muncă numai dacă acestea se desfășoară pe durata programului normal de lucru dintr-o lună.

Sectiune 2

Pensia anticipată

Articolul 62

(1) Pensia anticipată se cuvine, cu cel mult 5 ani înaintea împlinirii vârstei standard de pensionare, persoanelor care au realizat un stagiul de cotizare cu cel puțin 8 ani mai mare decât stagiul complet de cotizare prevăzut de prezenta lege.

(2)În cazul persoanelor prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. I lit. c), pentru obținerea pensiei anticipate, pe lângă condițiile prevăzute la alin. (1), este necesară și realizarea stagiului minim de cotizare în specialitate, prevăzut în anexa nr. 6, și care se află în una dintre următoarele situații:

a.sunt trecute în rezervă/au încetat raporturile de serviciu ca urmare a împlinirii limitei de vârstă în grad prevăzute de statutul cadrelor militare/polițiștilor/funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare sau ca urmare a reorganizării unor unități și a reducerii unor funcții din statele de organizare, precum și pentru alte motive sau nevoi ale instituțiilor din domeniul apărării naționale, ordinii publice și siguranței naționale;

b.sunt trecute în rezervă sau direct în retragere/au încetat raporturile de serviciu ca urmare a clasării ca inapt sau apt limitat pentru serviciul militar/serviciu de către comisiile de expertiză medico-militară.

(3)La stabilirea stagiului de cotizare necesar acordării pensiei anticipate nu se iau în considerare perioadele asimilate prevăzute la art. 49 alin. (1) lit. a)-c) și g).

(4)Cuantumul pensiei anticipate se stabilește în aceleași condiții în care se stabilește cel al pensiei pentru limită de vârstă.

Articolul 63

La acordarea pensiei anticipate, reducerea vârstei standard de pensionare prevăzute la art. 62 alin. (1) nu poate fi cumulată cu nicio altă reducere reglementată de prezenta lege sau de alte acte normative.

Articolul 64

(1)La data îndeplinirii condițiilor pentru acordarea pensiei pentru limită de vârstă, pensia anticipată se transformă în pensie pentru limită de vârstă și se recalculează prin adăugarea perioadelor asimilate și a eventualelor stagii de cotizare realizate în perioada de suspendare a plății pensiei anticipate.

(2)Transformarea pensiei anticipate în pensie pentru limită de vârstă, în condițiile prevăzute la alin. (1), se face din oficiu.

Sectiune 3

Pensia anticipată parțială

Articolul 65

(1)Pensia anticipată parțială se cuvine, cu cel mult 5 ani înaintea împlinirii vârstei standard de pensionare, persoanelor care au realizat stagiul complet de cotizare, precum și celor care au depășit stagiul complet de cotizare cu până la 8 ani.

(2)În cazul persoanelor prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. I lit. c), pentru obținerea pensiei anticipate parțiale, pe lângă condițiile prevăzute la alin. (1), este necesară și realizarea stagiului minim de cotizare în specialitate, prevăzut în anexa nr. 6, și care se află în una dintre următoarele situații:

a.sunt trecute în rezervă/au încetat raporturile de serviciu ca urmare a împlinirii limitei de vârstă în grad prevăzute de statutul cadrelor militare/polițiștilor/funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare sau ca urmare a reorganizării unor unități și a reducerii unor funcții din statele de organizare, precum și pentru alte motive sau nevoi ale instituțiilor din domeniul apărării naționale, ordinii publice și siguranței naționale;

b.sunt trecute în rezervă sau direct în retragere/au încetat raporturile de serviciu ca urmare a clasării ca inapt sau apt limitat pentru serviciul militar/serviciu de către comisiile de expertiză medico-militară.

(3)La stabilirea stagiului de cotizare necesar acordării pensiei anticipate parțiale nu se iau în considerare perioadele asimilate prevăzute la art. 49 alin. (1) lit. a)-c) și g).

(4)Cuantumul pensiei anticipate parțiale se stabilește din cuantumul pensiei pentru limită de vârstă care s-ar fi convenit, prin diminuarea acestuia cu 0,75% pentru fiecare lună de anticipare, până la îndeplinirea condițiilor pentru obținerea pensiei pentru limită de vârstă.

(5)Persoanele care au locuit cel puțin 30 de ani în zonele afectate de poluarea remanentă datorită extracției și prelucrării minereurilor neferoase cu conținut de cupru, plumb, sulf, cadmiu, arseniu, zinc, mangan, fluor, clor, respectiv Baia Mare, Copșa Mică și Zlatna, pe o rază de 8 km în jurul acestor localități, beneficiază de reducerea vârstei standard de pensionare cu 2 ani fără penalizarea prevăzută la alin. (4).

(6)Prevederile alin. (5) se aplică până la data de 31 decembrie 2030.

Articolul 66

La acordarea pensiei anticipate parțiale, reducerea vârstei standard de pensionare prevăzute la art. 65 alin. (1) nu poate fi cumulată cu nicio altă reducere reglementată de prezenta lege sau de alte acte normative.

Articolul 67

(1)La data îndeplinirii condițiilor pentru acordarea pensiei pentru limită de vârstă, pensia anticipată parțială se transformă în pensie pentru limită de vârstă și se recalculează prin eliminarea diminuării prevăzute la art. 65 alin. (4) și prin adăugarea perioadelor asimilate și a eventualelor stagii de cotizare realizate în perioada de suspendare a plății pensiei anticipate parțiale.

(2)Transformarea pensiei anticipate parțiale în pensie pentru limită de vârstă, în condițiile prevăzute la alin. (1), se face din oficiu.

Sectiune 4

Pensia de invaliditate

Articolul 68

(1)Pensia de invaliditate se cuvine persoanelor care și-au pierdut total sau cel puțin jumătate din capacitatea de muncă, din cauza:

a.accidentelor de muncă și bolilor profesionale, conform legii;

b.neoplaziilor, schizofreniei și SIDA;

c.bolilor obișnuite și accidentelor care nu au legătură cu munca.

(2)Beneficiază de pensie de invaliditate, în condițiile prevăzute la alin. (1), și persoanele care se află în situațiile prevăzute la art. 49 alin. (1) lit. c) și g).

(3)Au dreptul la pensie de invaliditate, în condițiile prevăzute la alin. (1) lit. a), și elevii, ucenicii și studenții care și-au pierdut total sau cel puțin jumătate din capacitatea de muncă, ca urmare a accidentelor de muncă sau bolilor profesionale survenite în timpul și din cauza practicii profesionale.

(4)Persoanele care și-au pierdut total sau cel puțin jumătate din capacitatea de muncă și mării mutilați, ca urmare a participării la lupta pentru victoria Revoluției din Decembrie 1989 ori în legătură cu evenimentele revoluționare din decembrie 1989, care erau cuprinși într-un sistem de asigurări sociale anterior datei ivirii invalidității din această cauză, au dreptul la pensie de invaliditate în aceleași condiții în care se acordă pensia de invaliditate persoanelor care au suferit accidente de muncă.

Articolul 69

În raport cu gradul de reducere a capacității de muncă, invaliditatea este:

a.de gradul I, caracterizată prin pierderea totală a capacității de muncă și a capacității de autoîngrijire;

b.de gradul II, caracterizată prin pierderea totală a capacității de muncă, cu păstrarea capacității de autoîngrijire;

c.de gradul III, caracterizată prin pierderea a cel puțin jumătate din capacitatea de muncă, persoana putând să presteze o activitate profesională, corespunzătoare a cel mult jumătate din timpul normal de muncă.

Articolul 70

(1)Criteriile și normele pe baza cărora se face încadrarea în gradele I, II și III de invaliditate se stabilesc prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale, Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Administrației și Internelor și Serviciului Român de Informații, după caz, cu avizul Ministerului Sănătății, care va fi adoptată în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentului alineat.

(2)CNPP și casele de pensii sectoriale, prin intermediul Institutului Național de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă și al comisiilor centrale de expertiză medico-militară ale Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Administrației și Internelor și Serviciului Român de Informații, după caz, organizează, îndrumă și controlează activitatea de expertiză medicală și recuperare a capacității de muncă.

Articolul 71

(1)Evaluarea capacității de muncă, în vederea stabilirii gradului de invaliditate, se face, la cerere, de către medicul specializat în expertiza medicală a capacității de muncă din cadrul CNPP, denumit în continuare medic expert al asigurărilor sociale, iar în cazul persoanelor prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. I lit. c), de către comisiile de expertiză medico-militară de pe lângă spitalele din sistemul de apărare națională, ordine publică și siguranță națională.

(2)Pentru evaluarea capacității de muncă, cererea și documentele medicale ale solicitantului se depun la cabinetul de expertiză medicală a capacității de muncă din cadrul casei teritoriale de pensii competente, în funcție de domiciliul

solicitantului, sau, după caz, la comisiile de expertiză medico-militară de pe lângă spitalele din sistemul de apărare națională, ordine publică și siguranță națională.

(3) În urma examinării clinice și analizării documentelor medicale, medicul expert al asigurărilor sociale completează raportul de expertiză medicală a capacității de muncă și emite decizia medicală asupra capacității de muncă. În cazul persoanelor prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. I lit. c), comisiile de expertiză medico-militară de pe lângă spitalele din sistemul de apărare națională, ordine publică și siguranță națională emit decizii medicale de încadrare într-un grad de invaliditate, care vor fi avizate de comisia centrală de expertiză medico-militară a Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Administrației și Internelor sau a Serviciului Român de Informații, după caz.

(4) În situația în care, pentru emiterea deciziei medicale prevăzute la alin. (3), sunt necesare investigații sau examinări de specialitate suplimentare, medicul expert al asigurărilor sociale propune, după caz, prelungirea duratei concediului pentru incapacitate temporară de muncă, în condițiile legii.

(5) Decizia medicală prevăzută la alin. (3) se emite în termen de 45 de zile de la data înregistrării cererii și se comunică în termen de 5 zile de la emitere. În situațiile prevăzute la alin. (4), termenul de emitere a deciziei medicale se prelungește corespunzător.

(6) Decizia medicală asupra capacității de muncă poate fi contestată, în termen de 30 de zile de la comunicare, la comisiile medicale de contestații sau la comisiile centrale de expertiză medico-militară ale Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Administrației și Internelor și Serviciului Român de Informații, după caz.

(7) Comisiile medicale de contestații funcționează în cadrul centrelor regionale de expertiză medicală a capacității de muncă și Institutului Național de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă.

(8) Contestația prevăzută la alin. (6) se soluționează în termen de 45 de zile de la înregistrare. Decizia emisă în soluționarea contestației se comunică în termen de 5 zile de la data soluționării.

(9) Deciziile comisiilor medicale de contestații și ale comisiilor centrale de expertiză medico-militară ale Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Administrației și Internelor și Serviciului Român de Informații date în soluționarea contestațiilor prevăzute la alin. (8) pot fi atacate la instanțele judecătorești competente în termen de 30 de zile de la comunicare.

(10) Deciziile medicale asupra capacității de muncă, precum și deciziile prevăzute la alin. (9) necontestate în termen rămân definitive.

Articolul 72

În vederea efectuării de investigații și examinări de specialitate suplimentare, CNPP, prin instituțiile subordonate, poate încheia contracte de prestări de servicii medicale cu unități sanitare de specialitate, în condițiile legii.

Articolul 73

Persoanele care și-au pierdut capacitatea de muncă din cauza unor boli obișnuite sau a unor accidente care nu au legătură cu munca beneficiază de pensie de invaliditate, dacă au realizat, în condițiile legii, stagiul de cotizare.

(1) - abrogat

(2) - abrogat

Articolul 74

Au dreptul la pensie de invaliditate, indiferent de stagiul de cotizare realizat, persoanele prevăzute la art. 68 alin. (1) lit. a) și b), alin. (2), (3) și (4).

Articolul 75

(1) La stabilirea pensiei de invaliditate se acordă un stagiul potențial, determinat ca diferență între stagiul complet de cotizare prevăzut în anexa nr. 5 sau, după caz, anexa nr. 6 și stagiul de cotizare realizat până la data acordării pensiei de invaliditate.

(2) Stagiul potențial rezultat conform alin. (1) nu poate fi mai mare decât stagiul de cotizare pe care persoana l-ar fi putut realiza de la data acordării pensiei de invaliditate până la împlinirea vârstei standard de pensionare, prevăzută în anexa nr. 5 sau, după caz, anexa nr. 6, la care poate solicita pensie pentru limită de vârstă.

Articolul 76

(1) Persoanelor prevăzute la art. 73, încadrate în gradul I sau II de invaliditate, li se acordă stagiul potențial prevăzut la art. 75 alin. (1) în condițiile în care au realizat, la data emiterii deciziei medicale asupra capacității de muncă, stagiul de cotizare în raport cu vârsta conform tabelului nr. 3.

Tabelul nr. 3

Vârsta persoanei la data emiterii deciziei medicale asupra capacității de muncă	Stagiul de cotizare realizat (ani)
până la 20 ani	1
de la 20—23 ani	2
23—25 ani	3
25—29 ani	6
29—33 ani	9
33—37 ani	11
37—41 ani	14
41—45 ani	17
45—49 ani	20
49—53 ani	23
53—57 ani	25
57—60 ani	26
Peste 60 de ani	27

(2) În situația gradului III de invaliditate, stagiul potențial prevăzut la art. 75 alin. (1) se acordă numai persoanelor prevăzute la art. 74.

(3) Persoanelor care au realizat un stagiul de cotizare ca nevăzător sau în condiții de handicap preexistent calității de asigurat li se acordă un stagiul potențial, determinat ca diferență între stagiile de cotizare cerute de art. 58 și 59 și stagiile de cotizare realizate până la data acordării pensiei de invaliditate.

Articolul 77

(1) Pensionarii de invaliditate încadrați în gradul I de invaliditate au dreptul, în afara pensiei, la o indemnizație pentru însoțitor, în cuantum fix.

(2) Cuantumul indemnizației pentru însoțitor reprezintă 80% din valoarea unui punct de pensie, stabilită în condițiile legii.

(3) Indemnizația pentru însoțitor se suportă de la bugetul de stat.

Articolul 78

(1) Pensionarii de invaliditate sunt supuși revizuirii medicale periodice, în funcție de afecțiune, la intervale cuprinse între un an și 3 ani, până la împlinirea vârstelor standard de pensionare, la termenele stabilite de medicul expert al asigurărilor sociale sau, după caz, de către comisiile centrale de expertiză medico-militară. „[Resource id='1e403aee-1d72-4731-91b2-0e6f66817591' type='Table' /\$]”.

(2) După fiecare revizuire medicală, medicul expert al asigurărilor sociale, respectiv comisiile centrale de expertiză medico-militară emit o nouă decizie medicală asupra capacității de muncă, prin care se stabilește, după caz:

a. menținerea în același grad de invaliditate;

b. încadrarea în alt grad de invaliditate;

c. redobândirea capacității de muncă.

(3) Dreptul la pensie de invaliditate se modifică sau încetează începând cu luna următoare celei în care s-a emis decizia medicală asupra capacității de muncă, emisă în urma revizuirii medicale.

(4) Neprezentarea, din motive imputabile pensionarului, la revizuirea medicală atrage suspendarea plății pensiei începând cu luna următoare celei în care era prevăzută revizuirea medicală sau, după caz, încetarea plății pensiei, în condițiile legii.

(5) Revizuirea medicală se poate efectua și la cererea pensionarilor, dacă starea sănătății lor s-a îmbunătățit sau, după caz, s-a agravat.

(6) Decizia medicală asupra capacității de muncă emisă la revizuirea medicală urmează aceleași proceduri de contestare și soluționare, conform prevederilor art. 71.

Articolul 79

(1) Nu mai sunt supuși revizuirii medicale pensionarii de invaliditate care:

a. prezintă invalidități care afectează ireversibil capacitatea de muncă;

b. au împlinit vârstele standard de pensionare prevăzute de prezenta lege;

c. au vârsta mai mică cu până la 5 ani față de vârsta standard de pensionare și au realizat stagiile complete de cotizare, conform prezentei legi.

(2) Constatarea situațiilor prevăzute la alin. (1) lit. a) se face numai cu avizul Institutului Național de Expertiză Medicală și Recuperarea Capacității de Muncă sau al comisiilor centrale de expertiză medico-militară ale Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Administrației și Internelor și Serviciului Român de Informații, după caz.

Articolul 80

(1) Institutul Național de Expertiză Medicală și Recuperarea Capacității de Muncă, centrele regionale de expertiză medicală a capacității de muncă sau comisiile centrale de expertiză medico-militară ale Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Administrației și Internelor și Serviciului Român de Informații pot convoca pentru expertizare pensionarul de invaliditate. Concluziile expertizării sunt obligatorii și definitive.

(2) Neprezentarea la Institutul Național de Expertiză Medicală și Recuperarea Capacității de Muncă, la centrele regionale de expertiză medicală a capacității de muncă sau la comisiile centrale de expertiză medico-militară ale Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Administrației și Internelor și Serviciului Român de Informații, din motive imputabile pensionarului, atrage suspendarea plății pensiei.

(3) Suspendarea plății pensiei prevăzute la alin. (2) se face începând cu luna următoare celei în care neprezentarea s-a comunicat către casa teritorială de pensii sau către casa de pensii sectorială, după caz.

Articolul 81

(1) Pensionarii de invaliditate, cu excepția celor prevăzuți la art. 79 alin. (1), sunt obligați să urmeze programele recuperatorii întocmite de medicul expert al asigurărilor sociale care a emis decizia medicală asupra capacității de muncă, în vederea reintegrării socioprofesionale.

(2) Neîndeplinirea, din motive imputabile pensionarului, a obligației prevăzute la alin. (1) atrage suspendarea plății pensiei începând cu luna următoare constatării.

(3) Casele teritoriale de pensii și casele de pensii sectoriale efectuează controlul asupra respectării programelor recuperatorii, pe baza normelor metodologice emise. Tabelul nr. 3 (4) Suspendarea plății pensiei încetează cu luna următoare reluării sau, după caz, începerii programelor recuperatorii.

Articolul 82

(1) La data îndeplinirii condițiilor pentru acordarea pensiei pentru limită de vârstă, pensia de invaliditate devine pensie pentru limită de vârstă.

(2) În situația prevăzută la alin. (1) se acordă, din oficiu, cuantumul cel mai avantajos.

(3) Indemnizația pentru însoțitor prevăzută la art. 77 se menține și pe durata acordării pensiei pentru limită de vârstă.

Sectiune 5

Pensia de urmaș

Articolul 83

Pensia de urmaș se cuvine copiilor și soțului supraviețuitor, dacă susținătorul decedat era pensionar sau îndeplinea condițiile pentru obținerea unei pensii.

Articolul 84

Copiii au dreptul la pensie de urmaș:

a. până la vârsta de 16 ani;

b. dacă își continuă studiile într-o formă de învățământ organizată potrivit legii, până la terminarea acestora, fără a depăși vârsta de 26 de ani;

c. pe toată durata invalidității de orice grad, dacă aceasta s-a ivit în perioada în care se aflau în una dintre situațiile prevăzute la lit. a) sau b).

Articolul 85

(1) Soțul supraviețuitor are dreptul la pensie de urmaș pe tot timpul vieții, la împlinirea vârstei standard de pensionare, dacă durata căsătoriei a fost de cel puțin 15 ani.

(2) În cazul în care durata căsătoriei este mai mică de 15 ani, dar de cel puțin 10 ani, cuantumul pensiei de urmaș cuvenit soțului supraviețuitor se diminuează cu 0,5% pentru fiecare lună, respectiv cu 6,0% pentru fiecare an de căsătorie în minus.

Articolul 86

(1) Soțul supraviețuitor are dreptul la pensie de urmaș, indiferent de vârstă, pe perioada în care este invalid de gradul I sau II, dacă durata căsătoriei a fost de cel puțin un an.

(2) Soțul supraviețuitor are dreptul la pensie de urmaș, indiferent de vârstă și de durata căsătoriei, dacă decesul soțului susținător s-a produs ca urmare a unui accident de muncă sau a unei boli profesionale și dacă nu realizează venituri lunare

dintr-o activitate profesională pentru care asigurarea este obligatorie ori dacă acestea sunt mai mici de 35% din câștigul salarial mediu brut, prevăzut la art. 33 alin. (5).

Articolul 87

Soțul supraviețuitor care nu îndeplinește condițiile prevăzute la art. 85 și la art. 86 alin. (1) beneficiază de pensie de urmaș pe o perioadă de 6 luni de la data decesului, dacă în această perioadă nu realizează venituri lunare dintr-o activitate profesională pentru care asigurarea este obligatorie sau dacă acestea sunt mai mici de 35% din câștigul salarial mediu brut, prevăzut la art. 33 alin. (5).

Articolul 88

Soțul supraviețuitor care are în îngrijire, la data decesului susținătorului, unul sau mai mulți copii în vârstă de până la 7 ani, beneficiază de pensie de urmaș până la data împlinirii de către ultimul copil a vârstei de 7 ani, în perioadele în care nu realizează venituri lunare dintr-o activitate profesională pentru care asigurarea este obligatorie sau dacă acestea sunt mai mici de 35% din câștigul salarial mediu brut, prevăzut la art. 33 alin. (5).

Articolul 89

(1) Pensia de urmaș se stabilește, după caz, din:

a. pensia pentru limită de vârstă aflată în plată sau la care ar fi avut dreptul, în condițiile legii, susținătorul decedat;

b. pensia de invaliditate gradul I, în cazul în care decesul susținătorului a survenit înaintea îndeplinirii condițiilor pentru obținerea pensiei pentru limită de vârstă.

(2) Cuantumul pensiei de urmaș se stabilește procentual din punctajul mediu anual realizat de susținător, aferent pensiei prevăzute la alin. (1), în funcție de numărul urmașilor îndreptățiți, astfel:

a. 50% - pentru un singur urmaș;

b. 75% - pentru 2 urmași;

c. 100% - pentru 3 sau mai mulți urmași.

Articolul 90

Cuantumul pensiei de urmaș, în cazul orfanilor de ambii părinți, se stabilește prin însumarea drepturilor de pensie de urmaș, calculate după fiecare părinte.

Articolul 91

În cazul modificării numărului de urmași, pensia se recalculează în conformitate cu dispozițiile art. 89 alin. (2).

Articolul 92

Soțul supraviețuitor care are dreptul la o pensie proprie și îndeplinește condițiile prevăzute de lege pentru obținerea pensiei de urmaș după soțul decedat poate opta pentru cea mai avantajoasă pensie.

Articolul 93

Persoanele prevăzute la art. 84 lit. c) și la art. 86 alin. (1) sunt expertizate, revizuite medical și au obligația de a urma programele recuperatorii, conform reglementărilor prevăzute pentru pensia de invaliditate.

Sectiune 6

Calculul pensiilor

Articolul 94

(1) Cuantumul pensiei se determină prin înmulțirea punctajului mediu anual realizat de asigurat cu valoarea unui punct de pensie.

(2) La determinarea cuantumului pensiei conform alin. (1) și a cuantumului indemnizației pentru însoțitor prevăzute la art. 77 alin. (2), fracțiunile de leu se întregesc la un leu în favoarea pensionarului.

Articolul 95

(1) Punctajul mediu anual realizat de asigurat se determină prin împărțirea numărului de puncte rezultat din însumarea punctajelor anuale ale asiguratului la numărul de ani corespunzător stagiului complet de cotizare, prevăzut în anexa nr. 5 sau, după caz, anexa nr. 6.

(2) În situația persoanelor prevăzute la art. 56-59, la stabilirea punctajului mediu anual se iau în considerare stagiile de cotizare complete prevăzute la aceste articole.

(3) În cazul persoanelor care realizează stagii de cotizare în mai multe situații, pentru care legea prevede stagii complete de cotizare diferite, punctajul mediu anual se determină prin însumarea punctajelor medii anuale calculate corespunzător stagiilor complete de cotizare prevăzute de prezenta lege, pentru fiecare dintre situațiile respective.

(4) La calcularea punctajului mediu anual, a punctajului anual și a punctajului lunar se utilizează 5 zecimale.

Articolul 96

(1) Punctajul anual al asiguratului se determină prin împărțirea la 12 a sumei punctajelor lunare realizate în anul calendaristic respectiv.

(2) Punctajul lunar se calculează prin raportarea câștigului salarial brut/solda brută sau, după caz, a venitului lunar asigurat, care a constituit baza de calcul a contribuției de asigurări sociale, la câștigul salarial mediu brut din luna respectivă, comunicat de Institutul Național de Statistică.

(3) În situația asiguratului care contribuie la un fond de pensii administrat privat, punctajul lunar stabilit în condițiile prezentei legi se corectează cu raportul dintre contribuția datorată la sistemul public de pensii și contribuția prevăzută de lege pentru condiții normale de lucru.

(4) Pentru lunile pentru care Institutul Național de Statistică încă nu a comunicat câștigul salarial mediu brut se utilizează, pentru întreaga lună, ultimul câștig salarial mediu brut comunicat.

Articolul 97

(1) Pentru perioadele asimilate, la determinarea punctajului lunar al asiguratului se utilizează:

a. cuantumul pensiei de invaliditate, în situația prevăzută la art. 49 alin. (1) lit. a);

b. 25% din câștigul salarial mediu brut lunar din perioadele respective, în situațiile prevăzute la art. 49 alin. (1) lit. b), c), f) și g);

c. cuantumul indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă, în situațiile prevăzute la art. 49 alin. (1) lit. e).

(2) În cazul persoanelor care beneficiază de perioadele asimilate prevăzute la art. 49 alin. (1) lit. a) și care, în aceeași perioadă, obțin venituri pentru care se datorează contribuția de asigurări sociale, la calculul punctajului lunar al asiguratului se iau în considerare, prin cumulare, aceste venituri și cele stabilite pentru perioadele asimilate.

Articolul 98

(1) Pentru stagiul potențial, acordat persoanelor în drept să obțină o pensie de invaliditate, punctajul lunar este de:

a. 0,70 puncte pentru gradul I de invaliditate;

b. 0,55 puncte pentru gradul II de invaliditate;

c. 0,35 puncte pentru gradul III de invaliditate.

(2) Pentru perioadele în care persoana a fost șomer, la determinarea punctajului lunar se iau în considerare drepturile bănești lunare acordate care au constituit baza de calcul a contribuției de asigurări sociale.

(3) Se exceptează de la prevederile alin. (2) persoanele care beneficiază de plăți compensatorii, pentru care s-a achitat contribuția din bugetul asigurărilor pentru șomaj. În acest caz, la determinarea punctajului lunar se utilizează suma obținută în urma aplicării asupra drepturilor primite a raportului dintre cota de contribuție individuală de asigurări sociale și cota de contribuție de asigurări sociale aprobată pentru locurile de muncă în condiții normale.

(4) Pentru perioadele de asigurare realizate de către persoanele prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. V, la determinarea punctajului lunar se utilizează cuantumul ajutorului lunar care a constituit baza de calcul a contribuției de asigurări sociale.

(5) În situația asiguraților prevăzuți la art. 6 alin. (1) pct. I lit. d), la determinarea punctajului lunar se utilizează suma obținută în urma aplicării asupra venitului care a constituit bază de calcul a contribuției individuale de asigurări sociale, a raportului dintre cota de contribuție individuală de asigurări sociale și cota de contribuție de asigurări sociale aprobată pentru locuri de muncă în condiții normale.

Articolul 99

(1) Pentru asigurații care au realizat stagiul minim de cotizare și care contribuie la sistemul public de pensii după împlinirea vârstei standard de pensionare prevăzută în anexa nr. 5, punctajul lunar realizat în perioada respectivă se majorează cu 0,5%.

(2) Pentru asigurații prevăzuți la art. 6 alin. (1) pct. I lit. c), care au realizat stagiul minim de cotizare în specialitate și care contribuie la sistemul public de pensii după împlinirea vârstei standard de pensionare prevăzută în anexa nr. 6, punctajul lunar realizat în perioada respectivă se majorează cu 0,5%.

(3) Majorarea punctajului lunar prevăzută la alin. (1) și (2) nu se acordă pentru perioadele în care se cumulează pensia cu venituri de natură salarială.

Articolul 100

Persoanele care au desfășurat activități în locuri de muncă încadrate în grupele I și a II-a de muncă, potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, cele care au desfășurat activități în locuri de muncă încadrate în condiții deosebite, condiții speciale sau alte condiții de muncă, potrivit legii, beneficiază de majorarea punctajelor lunare realizate în perioadele respective, după cum urmează:

a. cu 25% pentru perioadele în care au desfășurat activități în locuri încadrate în grupa a II-a de muncă, potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, sau în locuri de muncă încadrate în condiții deosebite, potrivit legii;

b. cu 50% pentru perioadele în care au desfășurat activități în locuri încadrate în grupa I de muncă, potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, sau în locuri de muncă încadrate în condiții speciale, potrivit legii;

c. cu 50% pentru perioadele în care au desfășurat activități în locuri încadrate în alte condiții de muncă, potrivit legii.

Articolul 101

CNPP și casele de pensii sectoriale comunică asiguraților punctajul anual și punctajul cumulat pentru perioadele de cotizare, în condițiile art. 50.

Articolul 102

(1) La data intrării în vigoare a prezentei legi, valoarea punctului de pensie este de 732,8 lei.

(2) Valoarea punctului de pensie se majorează anual cu 100% din rata medie anuală a inflației, la care se adaugă 50% din creșterea reală a câștigului salarial mediu brut realizat.

(2¹) Începând cu anul 2013, indicatorii prevăzuți la alin. (2), utilizați la stabilirea valorii punctului de pensie pentru anul următor, sunt cei definitivi, cunoscuți în anul curent pentru anul calendaristic anterior, comunicați de Institutul Național de Statistică.

(3) În situația în care unul dintre indicatorii prevăzuți la alin. (2) are valoare negativă, la stabilirea valorii punctului de pensie se utilizează indicatorul cu valoare pozitivă.

(4) În situația în care indicatorii prevăzuți la alin. (2) au valori negative, se păstrează ultima valoare a punctului de pensie.

(5) Începând cu anul 2021, valoarea punctului de pensie se majorează anual cu 100% din rata inflației, la care se adaugă 45% din creșterea reală a salariului mediu brut, realizate pe anul precedent. Procentul din creșterea reală a salariului mediu brut, luat în considerare la majorarea anuală a valorii punctului de pensie, se reduce gradual cu câte 5% în fiecare an.

(6) Începând cu anul 2030, valoarea punctului de pensie se majorează anual cu 100% din rata inflației realizată pe anul precedent.

Sectiune 7

Stabilirea și plata pensiilor

Articolul 103

(1) Pensia se acordă la cererea persoanei îndreptățite, a tutorei sau a curatorului acesteia, a persoanei căreia i s-a încredințat sau i s-a dat în plasament copilul minor, după caz, depusă personal ori prin mandatar desemnat prin procură specială.

(2) Cererea de pensionare, împreună cu actele prin care se dovedește îndeplinirea condițiilor prevăzute de prezenta lege, se depune, începând cu data îndeplinirii acestor condiții, la casa teritorială de pensii competentă, în a cărei rază domiciliază persoana. Pentru persoanele din domeniul apărării naționale, ordinii publice și siguranței naționale, cererea de pensionare, împreună cu actele prin care se dovedește îndeplinirea condițiilor prevăzute de prezenta lege, se depune, începând cu data îndeplinirii acestor condiții, la casa de pensii sectorială competentă, în funcție de ultimul loc de muncă.

(3) În aplicarea instrumentelor juridice cu caracter internațional la care România este parte, persoanele domiciliate în străinătate pot transmite cererea prin care solicită pensie din sistemul public de pensii, împreună cu actele prin care se dovedește îndeplinirea condițiilor prevăzute de prezenta lege, la casa teritorială de pensii competentă, în funcție de ultimul loc în care au fost asigurate în România, respectiv la casa de pensii sectorială competentă.

(4) Cererea de pensionare, depusă conform prevederilor alin. (2) sau (3), poate fi retrasă de persoana care a depus-o, până la emiterea deciziei de pensionare.

(5) Pentru cadrele militare și funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare care aparțin Ministerului Justiției, Serviciului de Protecție și Pază, Serviciului de Informații Externe și Serviciului de Telecomunicații Speciale, cererile de pensionare se depun la casele de pensii sectoriale care funcționează în subordinea Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Administrației și Internelor și Serviciului Român de Informații, după caz, potrivit protocoalelor încheiate între acestea.

Articolul 104

(1) În sistemul public de pensii, pensiile se cuvin de la data îndeplinirii condițiilor prevăzute de prezenta lege, în funcție de categoria de pensie solicitată.

(2) Pensiile se stabilesc prin decizie a casei teritoriale de pensii sau a casei de pensii sectoriale, după caz, emisă în condițiile prevăzute de prezenta lege, și se acordă de la data înregistrării cererii.

(3) În funcție de elementele specifice fiecărei categorii de pensie, pensiile se acordă și de la o altă dată, după cum urmează:

a. de la data încetării plății indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă sau, după caz, de la data încetării calității de asigurat, cu excepția asiguraților prevăzuți la art. 6 alin. (2), dacă cererea a fost înregistrată în termen de 30 de zile de la data emiterii deciziei medicale asupra capacității de muncă, în situația pensiei de invaliditate acordate persoanei care, la data emiterii deciziei medicale, are calitatea de asigurat;

b. din prima zi a lunii următoare celei în care a avut loc decesul, dacă cererea a fost depusă în termen de 30 de zile de la data decesului, în situația pensiei de urmaș acordate persoanei al cărei susținător era pensionar, la data decesului;

C. de la data decesului, dacă cererea a fost înregistrată în termen de 30 de zile de la această dată, în situația pensiei de urmaș acordate persoanei al cărei susținător nu era pensionar, la data decesului;

d. de la data îndeplinirii condițiilor de pensionare, dacă cererea a fost înregistrată în termen de 30 de zile de la această dată, în situația pensiei de urmaș acordate persoanei care îndeplinește condițiile prevăzute de lege, referitoare la vârsta standard de pensionare, ulterior decesului susținătorului.

Articolul 105

În sistemul public de pensii, pensiile se plătesc de la data acordării, stabilită prin decizie a casei teritoriale de pensii sau a casei de pensii sectoriale, după caz, cu excepția pensiei anticipate și a pensiei anticipate parțiale, care se plătesc de la data încetării calității de asigurat.

Articolul 106

(1) Admiterea sau respingerea cererii de pensionare se face prin decizie emisă de casa teritorială de pensii, respectiv de casa de pensii sectorială, în termen de 45 de zile de la data înregistrării cererii.

(2) Decizia prevăzută la alin. (1) cuprinde temeiurile de fapt și de drept în baza cărora se admite sau se respinge cererea de pensionare.

(3) În termen de 30 de zile de la comunicare, decizia de pensie poate fi anulată la cererea titularului.

(4) Decizia casei teritoriale de pensii sau a casei de pensii sectoriale se comunică persoanei care a solicitat pensionarea, în termen de 5 zile de la data emiterii.

Articolul 107

(1) În situația în care, ulterior stabilirii și/sau plății drepturilor de pensie, se constată diferențe între sumele stabilite și/sau plătite și cele legal convenite, casa teritorială de pensii, respectiv casa de pensii sectorială operează, din oficiu sau la solicitarea pensionarului, modificările ce se impun, prin decizie de revizuire.

(2) Sumele rezultate în urma aplicării prevederilor alin. (1) se acordă sau se recuperează, după caz, în cadrul termenului general de prescripție, calculat de la data constatării diferențelor.

(3) Pensia poate fi recalculată prin adăugarea veniturilor și/sau a stagiilor de cotizare, prevăzute de lege, nevalorificate la stabilirea acesteia.

(4) Pensionarii pentru limită de vârstă care, după data înscrierii la pensie, realizează stagiul de cotizare, pot solicita recalcularea pensiei, în condițiile legii.

(5) Sumele rezultate în urma aplicării prevederilor alin. (3) și (4) se acordă începând cu luna următoare celei în care a fost înregistrată solicitarea.

Articolul 108

(1) În sistemul public de pensii plata pensiei se face lunar.

(2) Pensia se plătește personal titularului, tutorelui sau curatorului acestuia, persoanei căreia i s-a încredințat ori i s-a dat în plasament copilul urmaș sau, după caz, mandatarului desemnat prin procură specială.

Articolul 109

(1) Plata pensiei se face, în funcție de opțiunea pensionarului, prin mandat poștal, în cont curent sau în cont de card, în condițiile stabilite prin convențiile încheiate între CNPP, casele de pensii sectoriale și Compania Națională „Poșta Română” - S.A. sau, după caz, între CNPP, casele de pensii sectoriale și bănci.

(2) Prevederile alin. (1) se aplică și în situația celorlalte drepturi bănești pentru stabilirea și plata cărora competența revine, potrivit legii, caselor teritoriale de pensii sau caselor de pensii sectoriale.

(3) Casele teritoriale de pensii și casele de pensii sectoriale transmit lunar, la domiciliul beneficiarilor din România, prin Compania Națională „Poșta Română” - S.A., taloanele de plată a drepturilor prevăzute la alin. (1) și (2), indiferent de modalitatea de plată pentru care au optat beneficiarii acestora.

Articolul 110

(1) Cheltuielile cu transmiterea către beneficiari a drepturilor prevăzute la art. 109 alin. (1) și (2), precum și cele cu transmiterea taloanelor de plată la domiciliul beneficiarilor din România se suportă din bugetele din care se finanțează drepturile respective și se determină după cum urmează:

a. prin aplicarea unui procent asupra sumelor plătite, în situația în care achitarea drepturilor se face la domiciliul beneficiarilor;

b. prin stabilirea unui tarif, pentru un talon, în situația în care beneficiarii au optat pentru plata în cont curent sau în cont de card și cărora li se transmite la domiciliu numai talonul de plată;

c. prin stabilirea unui comision bancar, negociabil, în situația în care plata drepturilor se face în cont curent sau în cont de card.

(2) Procentul și tariful prevăzute la alin. (1) lit. a) și b) se stabilesc prin legea bugetului asigurărilor sociale de stat.

(3) Procentul prevăzut la alin. (1) lit. a) se stabilește astfel încât cheltuielile totale de transmitere să nu depășească 1% din valoarea totală a sumelor plătite.

(4) Comisionul bancar prevăzut la alin. (1) lit. c) se stabilește astfel încât cheltuielile totale de transmitere să nu depășească 0,15% din valoarea totală a sumelor plătite.

Articolul 111

(1) Beneficiarii drepturilor bănești stabilite de casele teritoriale de pensii și de casele de pensii sectoriale, care nu au domiciliul în România, pot opta pentru transferul în străinătate al acestor drepturi, în condițiile legii.

(2) Prestațiile de asigurări sociale convenite beneficiarilor stabiliți în străinătate, aferente drepturilor prevăzute la art. 19 alin. (2), pot fi transferate în alte țări, în condițiile reglementate prin instrumente juridice cu caracter internațional la care România este parte, în moneda țărilor respective sau într-o altă monedă asupra căreia s-a convenit.

(3) Cheltuielile generate de transferul în străinătate al prestațiilor de asigurări sociale, inclusiv comisioanele de schimb valutar, se suportă de beneficiar, cu excepția plăților care intră sub incidența Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 113/2009 privind serviciile de plată, aprobată cu modificări prin Legea nr. 197/2010, în cazul acestora din urmă comisioanele fiind suportate, proporțional, de către beneficiar și de către casele teritoriale de pensii, respectiv de către casele sectoriale de pensii.

(4) Cheltuielile generate de transferul din străinătate al prestațiilor de asigurări sociale, convenite și neîncasate, se suportă din bugetul asigurărilor sociale de stat.

Articolul 112

Procedurile referitoare la efectuarea operațiunilor de plată a drepturilor bănești se aprobă prin ordine ale conducătorilor CNPP și ai caselor de pensii sectoriale.

Articolul 113

(1) În sistemul public de pensii, plata pensiei încetează începând cu luna următoare celei în care a intervenit una dintre următoarele cauze:

a. pensionarul a decedat;

b. pensionarul nu mai îndeplinește condițiile legale în temeiul cărora i-a fost acordată pensia;

c. pensionarul de invaliditate, pensionarul urmaș prevăzut la art. 84 lit. c), precum și cel prevăzut la art. 86 alin. (1) și-au redobândit capacitatea de muncă, potrivit legii;

d. au expirat 12 luni de la data la care pensionarul de invaliditate, pensionarul de urmaș prevăzut la art. 84 lit. c) sau cel prevăzut la art. 86 alin. (1) nu s-a prezentat, din motive imputabile lui, la revizuirea medicală obligatorie;

e. au expirat 12 luni de la data la care pensionarul de invaliditate, pensionarul urmaș prevăzut la art. 84 lit. c) sau cel prevăzut la art. 86 alin. (1) nu s-a prezentat, din motive imputabile lui, la convocarea prevăzută la art. 80;

f. au expirat 12 luni de la data la care pensionarul de invaliditate, pensionarul urmaș prevăzut la art. 84 lit. c) sau cel prevăzut la art. 86 alin. (1) nu a mai urmat programele recuperatorii prevăzute la art. 81 alin. (1);

g. copilul, beneficiar al unei pensii de urmaș, a împlinit vârsta de 26 de ani, cu excepția situației prevăzute la art. 84 lit. c);

h. pensionarul urmaș a fost condamnat, printr-o hotărâre judecătorească rămasă definitivă, pentru infracțiunea de omor sau tentativă de omor, comisă asupra susținătorului.

(2) Modificările intervenite în starea civilă a persoanei, de natură să conducă la încetarea plății pensiei, în conformitate cu prevederile alin. (1) lit. a), se comunică de Ministerul Administrației și Internelor, prin Direcția pentru Evidența Persoanelor și Administrarea Bazelor de Date.

(3) Instanțele judecătorești au obligația să comunice, în scris, informațiile de natură să conducă la încetarea plății pensiei, în termen de 10 zile de la data rămânerii definitive a hotărârii pronunțate în situația prevăzută la alin. (1) lit. h), casei teritoriale de pensii, respectiv casei de pensii sectoriale în evidențele căreia se află pensionarul condamnat.

Articolul 114

(1) În sistemul public de pensii, plata pensiei se suspendă începând cu luna următoare celei în care a intervenit una dintre următoarele cauze:

a. pensionarul și-a stabilit domiciliul pe teritoriul altui stat, cu care România a încheiat convenție de reciprocitate în domeniul asigurărilor sociale, dacă, potrivit prevederilor acesteia, pensia se plătește de către celălalt stat;

b. pensionarul, beneficiar al unei pensii anticipate sau al unei pensii anticipate parțiale, se regăsește în una dintre situațiile prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. I, II sau IV, cu excepția consilierilor locali sau județeni;

c. pensionarul de invaliditate sau pensionarul urmaș prevăzut la art. 84 lit. c) ori cel prevăzut la art. 86 alin. (1) nu se prezintă la revizuirea medicală obligatorie sau la convocarea Institutului Național de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă, a centrelor regionale de expertiză medicală a capacității de muncă sau a comisiilor centrale de expertiză medico-militară ale Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Administrației și Internelor și Serviciului Român de Informații;

d. pensionarul de invaliditate nu mai urmează programele recuperatorii, întocmite de medicul expert al asigurărilor sociale, prevăzute la art. 81 alin. (1);

e. pensionarul de invaliditate, încadrat în gradul I sau II, se regăsește în una dintre situațiile prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. I, II sau IV, cu excepția consilierilor locali sau județeni;

f. pensionarul de invaliditate, încadrat în gradul III, se regăsește în una dintre situațiile prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. I sau II, depășind jumătate din programul normal de lucru al locului de muncă respectiv;

g. pensionarul urmaș, prevăzut la art. 84 lit. a), a împlinit vârsta de 16 ani și nu face dovada continuării studiilor;

h. soțul supraviețuitor, beneficiar al unei pensii de urmaș, realizează venituri brute lunare pentru care, potrivit legii, asigurarea este obligatorie, dacă acestea sunt mai mari de 35% din câștigul salarial mediu brut prevăzut la art. 33 alin. (5);

i. soțul supraviețuitor, beneficiar al unei pensii de urmaș, s-a recăsătorit;

J. soțul supraviețuitor, beneficiar al unei pensii din sistemul public de pensii, optează pentru o altă pensie, potrivit legii, din același sistem, sau dintr-un alt sistem de asigurări sociale, neintegrat sistemului public de pensii;

K. pensionarul nu mai îndeplinește condițiile prevăzute de lege, referitoare la cumulul pensiei cu salariul.

(2) În situația copilului, beneficiar al unei pensii de urmaș, în condițiile prevăzute la art. 84 lit. b), care nu face dovada continuării studiilor, plata pensiei se suspendă începând cu data de 1 octombrie a anului în curs.

(3) Plata indemnizației pentru însoțitor prevăzute la art. 77 alin. (1) se suspendă pe perioada în care pensionarul este internat într-o instituție de asistență socială sau într-o unitate medicală specializată, în care se asigură supraveghere și îngrijire permanente, cu excepția situațiilor în care pensionarul este nevăzător.

(4) Suspendarea plății pensiei și/sau a indemnizației pentru însoțitor se poate face și la cererea pensionarului, situație în care suspendarea plății se face începând cu luna următoare celei în care a fost înregistrată cererea.

Articolul 115

În sistemul public de pensii, reluarea plății pensiei se face, la cerere, după cum urmează:

a. începând cu luna următoare celei în care a fost înlăturată cauza care, potrivit legii, a dus la suspendarea plății pensiei, dacă cererea a fost depusă în termen de 30 de zile de la data la care cauza suspendării a fost înlăturată;

b. începând cu luna următoare celei în care a fost depusă cererea, dacă depunerea acesteia s-a făcut după expirarea termenului prevăzut la lit. a);

c. de la data începerii anului școlar, în situația în care suspendarea plății pensiei s-a făcut în temeiul prevederilor art. 114 alin. (1) lit. g).

Articolul 116

Încetarea, suspendarea sau reluarea plății pensiei, precum și orice modificare a drepturilor de pensie se fac prin decizie emisă de casele teritoriale de pensii, respectiv de casele de pensii sectoriale, în condițiile respectării regimului juridic al deciziei de înscriere la pensie.

Articolul 117

Prevederile prezentei legi, referitoare la stabilirea și modificarea drepturilor, la încetarea, suspendarea și reluarea plății acestora, se aplică și indemnizațiilor acordate prin legi speciale, ale căror stabilire și plată se află, potrivit legii, în competența materială a caselor teritoriale de pensii, respectiv a caselor de pensii sectoriale, cu excepția situațiilor în care legea specială de reglementare dispune altfel.

Articolul 118

(1) În sistemul public de pensii, pot cumula pensia cu venituri provenite din situații pentru care asigurarea este obligatorie, în condițiile legii, următoarele categorii de pensionari:

a. pensionarii pentru limită de vârstă;

b. nevăzătorii;

c. pensionarii de invaliditate gradul III, precum și copiii, pensionari de urmaș, încadrați în gradul III de invaliditate;

d. copiii, pensionari de urmaș, prevăzuți la art. 84 lit. a) și b).

(2) Soțul supraviețuitor, beneficiar al unei pensii de urmaș, poate cumula pensia cu venituri din activități profesionale pentru care asigurarea este obligatorie, potrivit legii, dacă acestea nu depășesc 35% din câștigul salarial mediu brut prevăzut la art. 33 alin. (5).

Articolul 119

Pensionarii sistemului public de pensii sunt obligați să comunice casei teritoriale de pensii, respectiv casei de pensii sectoriale, în evidențele căreia se află, orice schimbare în situația proprie, de natură să conducă la modificarea condițiilor în funcție de care i-a fost stabilită sau i se plătește pensia, în termen de 15 zile de la data apariției acesteia.

Articolul 120

(1) Sumele neîncasate de către pensionar, reprezentând pensia pe luna în care a avut loc decesul și/sau, după caz, drepturi restante de pensie, cuvenite și neîncasate până la deces, se plătesc soțului supraviețuitor, copiilor, părinților sau, în lipsa acestora, celorlalți moștenitori, în condițiile dreptului comun.

(2) Sumele prevăzute la alin. (1) pot fi solicitate în cadrul termenului general de prescripție.

Capitol 5

Alte drepturi de asigurări sociale

Articolul 121

În sistemul public de pensii, în afara pensiilor, se mai pot acorda, în condițiile prezentei legi, următoarele prestații:

a. tratament balnear, altul decât cel care, potrivit legii, se suportă de la bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, pentru asigurați și pensionari;

b. bilete de odihnă, pentru asigurați;

c. ajutor de deces, în cazul decesului asiguratului, pensionarului sau unui membru al familiei unuia dintre aceștia.

Articolul 122

(1) Acordarea prestațiilor privind tratamentul balnear se face prin atribuirea de bilete de tratament solicitanților îndreptățiți, în limita numărului de locuri asigurate în unități de tratament din proprietatea CNPP, precum și a numărului de locuri contractate cu alte unități de profil și a sumelor alocate pentru această prestație prin legea bugetului asigurărilor sociale de stat.

(2) Asigurații și pensionarii sistemului public de pensii pot beneficia de tratament balnear, în condițiile prezentei legi, după cum urmează:

a. gratuit - pensionarii de invaliditate, în cadrul programului de recuperare întocmit de medicul expert al asigurărilor sociale;

b. cu suportarea de către beneficiar a unei contribuții bănești - asigurații sistemului public de pensii și pensionarii, alții decât cei prevăzuți la lit. a).

(3) Durata tratamentului balnear este de 12-18 zile.

(4) Contravaloarea prestațiilor acordate în condițiile prevăzute la alin. (2) lit. a) și diferența dintre contravaloarea prestațiilor și contribuția bănească prevăzută la alin. (2) lit. b) se suportă din bugetul asigurărilor sociale de stat.

(5) Criteriile pe baza cărora se acordă bilete pentru tratament balnear, precum și nivelul contribuției bănești individuale a asiguraților și a pensionarilor se aprobă anual, prin ordin comun al conducătorilor CNPP și ai caselor de pensii sectoriale.

(6) Locurile de tratament balnear se asigură în unitățile de tratament din proprietatea CNPP și, în completare, prin contracte încheiate, potrivit legii, cu alte unități de profil. La încheierea contractelor se va ține seama de gradul de solicitare al stațiunii și de categoria de confort oferită, precum și de nivelul maxim al tarifelor, stabilit de CNPP și casele de pensii sectoriale, ce poate fi suportat din bugetul asigurărilor sociale de stat.

Articolul 123

(1) Biletele de odihnă se pot acorda, în condițiile prezentei legi, asiguraților sistemului public de pensii care își desfășoară activitatea în instituțiile publice în care nu este reglementată constituirea fondului social, cu suportarea de către beneficiar a unei părți din costul biletului. Diferența până la costul integral al biletului de odihnă se suportă de la bugetul asigurărilor sociale de stat.

(2) Criteriile pe baza cărora se acordă bilete de odihnă, precum și nivelul cotei de participare individuală a asiguraților se aprobă prin hotărâre a Guvernului.

Articolul 124

Numărul biletelor de odihnă, al biletelor de tratament balnear, inclusiv cele care se acordă gratuit categoriilor de persoane beneficiare ale prevederilor unor legi cu caracter reparatoriu, precum și modul de acordare, de distribuire și de decontare a acestora se stabilesc prin hotărâre a Guvernului.

Articolul 125

(1) În cazul decesului asiguratului sau al pensionarului, beneficiază de ajutor de deces o singură persoană care face dovada că a suportat cheltuielile ocazionate de deces și care poate fi, după caz, soțul supraviețuitor, copilul, părintele, tutorele, curatorul sau, în lipsa acestora, oricare persoană care face această dovadă.

(2) Dovada prevăzută la alin. (1) se poate face prin orice mijloc de probă admis de lege.

(3) Cuantumul ajutorului de deces se stabilește anual prin legea bugetului asigurărilor sociale de stat și nu poate fi mai mic decât valoarea câștigului salarial mediu brut prevăzut la art. 33 alin. (5).

Articolul 126

(1) Asiguratul sau pensionarul beneficiază de ajutor de deces în cazul decesului unui membru de familie care nu era asigurat sau pensionar la data decesului.

(2) Se consideră membru de familie, în sensul prezentei legi:

a. soțul;

b. copiii proprii, copiii adoptați, copiii aflați în plasament familial sau cei încredințați spre creștere și educare familiei, în vârstă de până la 18 ani sau, dacă își continuă studiile, până la terminarea acestora, fără a depăși vârsta de 26 de ani, precum și copiii incapabili de muncă, indiferent de vârstă, dacă și-au pierdut capacitatea de muncă înaintea vârstelor menționate;

c. părinții și bunicii oricărui dintre soți.

(3) Ajutorul de deces cuvenit pentru un membru de familie reprezintă jumătate din cuantumul prevăzut la art. 125 alin. (3).

Articolul 127

(1) Ajutorul de deces se suportă din bugetul asigurărilor sociale de stat și se acordă, la cerere, pe baza certificatului de deces.

(2) Acordarea ajutorului de deces nu este condiționată de realizarea unui anumit stagiul de cotizare.

Articolul 128

În cazul în care, potrivit legii, angajatorul își suspendă temporar activitatea sau activitatea acestuia încetează prin: divizare ori fuziune, dizolvare, reorganizare, lichidare, reorganizare judiciară, lichidare judiciară, faliment sau prin orice altă modalitate prevăzută de lege, ajutorul de deces cuvenit și neachitat, potrivit legii, se achită din bugetul asigurărilor sociale de stat de casele teritoriale de pensii, respectiv de casele de pensii sectoriale.

Articolul 129

(1) Ajutorul de deces se achită în termen de 24 de ore de la solicitare de:

a. angajator, în cazul decesului asiguratului prevăzut la art. 6 alin. (1) pct. I, II și V, respectiv al unui membru de familie al acestuia;

b.instituția care gestionează bugetul asigurărilor pentru șomaj, în cazul decesului șomerului, respectiv al unui membru de familie al acestuia;

C.casa teritorială de pensii, respectiv casa de pensii sectorială, în cazul decesului pensionarului sau al asiguratului prevăzut la art. 6 alin. (1) pct. IV și alin. (2), respectiv al unui membru de familie al acestuia.

(2)În situația persoanelor asigurate în sistemul public de pensii pe baza contractului de asigurare socială încheiat anterior intrării în vigoare a prezentei legi, ajutorul de deces se achită de casa teritorială de pensii la care se află în evidență.

Articolul 130

(1)Ajutorul de deces se achită persoanei îndreptățite sau mandatarului desemnat, prin procură specială, de către aceasta.

(2)Ajutorul de deces poate fi solicitat, pe baza actelor justificative, în cadrul termenului general de prescripție, calculat de la data decesului.

(3)Cuantumul ajutorului de deces solicitat potrivit alin. (1) se achită la nivelul convenit la data decesului.

Capitol 6

Casa Națională de Pensii Publice și casele de pensii sectoriale

Articolul 131

(1)CNPP este instituție publică de interes național, cu personalitate juridică, organ de specialitate al administrației publice centrale care administrează sistemul public de pensii.

(2)CNPP se află sub autoritatea Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale.

(3)Sediul CNPP este în municipiul București.

(4)Casa de pensii a municipiului București și casele județene de pensii sunt servicii publice, învestite cu personalitate juridică.

(5)CNPP are în subordine Institutul Național de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă, denumit în continuare I.N.E.M.R.C.M., care este instituție publică cu personalitate juridică și autonomie științifică. În subordinea I.N.E.M.R.C.M. se înființează centre regionale de expertiză medicală a capacității de muncă.

(6)Statutul și structura organizatorică ale I.N.E.M.R.C.M. se stabilesc prin hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare al I.N.E.M.R.C.M. și al serviciilor teritoriale de expertiză medicală a capacității de muncă.

(7)CNPP este acționar unic la Societatea Comercială de Tratament Balnear și Recuperare a Capacității de Muncă „T.B.R.C.M.” - S.A. (8) CNPP are în subordine Centrul Național de Formare Profesională a Personalului din Domeniul Pensiiilor Publice, ca instituție cu personalitate juridică și autonomie științifică, iar cheltuielile curente și de capital se suportă din bugetul asigurărilor sociale de stat.

Articolul 132

(1)Casele de pensii sectoriale se înființează în subordinea Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Administrației și Internelor și Serviciului Român de Informații, după caz, ca structuri cu personalitate juridică și cu sediul în municipiul București.

(2)Casele de pensii sectoriale prevăzute la alin. (1) sunt succesoare de drept ale structurilor organizatorice responsabile cu pensiile din instituțiile menționate la alin. (1).

(3)Activitatea caselor de pensii sectoriale prevăzute la alin. (1) este coordonată metodologic de CNPP.

Sectiune 1

Organizarea CNPP și a caselor de pensii sectoriale

Articolul 133

(1) Conducerea CNPP este asigurată de președinte și consiliul de administrație, compus din 23 de persoane, dintre care un președinte și 22 de membri.

(2) Președintele CNPP este numit prin decizie a primului-ministru, la propunerea ministrului muncii, familiei și protecției sociale, pentru un mandat de 5 ani, care poate fi reînnoit. Președintele CNPP este și președinte al consiliului de administrație.

(3) Președintele exercită o funcție asimilată funcțiilor de demnitate publică.

(4) Președintele are rang de secretar de stat și este salarizat la nivelul prevăzut de lege pentru această funcție.

(5) Membrii consiliului de administrație sunt reprezentanți ai Guvernului, ai caselor de pensii sectoriale, patronatelor, sindicatelor și pensionarilor, după cum urmează:

a.5 reprezentanți ai Guvernului, desemnați de ministrul muncii, familiei și protecției sociale;

b.3 reprezentanți ai caselor de pensii sectoriale, desemnați de conducătorii instituțiilor publice prevăzute la art. 132 alin. (1);

c.5 reprezentanți ai patronatelor, desemnați de organizațiile patronale reprezentative la nivel național;

d.5 reprezentanți ai sindicatelor, desemnați de organizațiile sindicale reprezentative la nivel național;

e.4 reprezentanți ai pensionarilor, desemnați de organizațiile naționale ale pensionarilor.

(6) Sunt reprezentative la nivel național organizațiile patronale și sindicale care îndeplinesc condițiile prevăzute de Legea nr. 130/1996 privind contractul colectiv de muncă, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

(7) Membrii consiliului de administrație sunt numiți sau desemnați potrivit prevederilor alin. (5) pe o perioadă de 4 ani.

(8) Consiliul de administrație funcționează în mod legal în prezența a cel puțin 15 dintre membrii săi.

(9) Pe durata exercitării mandatului, președintele și membrii consiliului de administrație pot fi revocați de către cei care i-au numit, respectiv desemnat.

(10) În cazul încetării mandatului, ca urmare a revocării, a demisiei sau a decesului, vor fi numite, respectiv desemnate alte persoane până la expirarea duratei mandatului inițial.

Articolul 134

(1) CNPP își elaborează statutul propriu, care se aprobă prin hotărâre a Guvernului.

(2) Statutul cuprinde în mod obligatoriu atribuțiile consiliului de administrație, ale președintelui CNPP, modul de organizare și funcționare a CNPP, atribuțiile caselor teritoriale de pensii, precum și modul de colaborare cu casele de pensii sectoriale.

(3) Modul de organizare și funcționare a societății comerciale prevăzute la art. 131 alin. (7) se stabilește prin hotărâre a Guvernului.

Articolul 135

Atribuțiile, organizarea și funcționarea caselor de pensii sectoriale se stabilesc prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale, Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Administrației și Internelor și Serviciului Român de Informații, adoptată în termen de 30 de zile de la data publicării prezentei legi.

Articolul 136

(1) Ministrul muncii, familiei și protecției sociale, ministrul apărării naționale, ministrul administrației și internelor și directorul Serviciului Român de Informații sunt ordonatori principali de credite pentru bugetul asigurărilor sociale de stat.

(2) Ministrul muncii, familiei și protecției sociale poate delega atribuțiile prevăzute de dispozițiile legale în vigoare pentru ordonatorul principal de credite bugetare președintelui CNPP.

(3) Directorii caselor teritoriale de pensii sunt ordonatori terțiari de credite pentru bugetul asigurărilor sociale de stat.

(4) Directorii caselor de pensii sectoriale sunt ordonatori terțiari de credite pentru cheltuielile cu prestațiile achitate din bugetul asigurărilor sociale de stat.

Articolul 137

(1) Cheltuielile privind organizarea și funcționarea sistemului public de pensii se suportă din bugetul asigurărilor sociale de stat, în limita unui procent de până la 3% aplicat asupra cheltuielilor anuale totale prevăzute prin legea bugetului asigurărilor sociale de stat, inclusiv asupra cheltuielilor din alte surse atrase, în condițiile legii.

(2) Cheltuielile privind organizarea și funcționarea caselor de pensii sectoriale se suportă din bugetul de stat, prin bugetele instituțiilor publice în subordinea cărora funcționează.

(3) Sumele necesare administrării procesului de afiliere la fondurile de pensii administrate privat, cele ocazionate de virarea contribuției la aceste fonduri, precum și celelalte cheltuieli aferente se suportă din bugetul asigurărilor sociale de stat, în limita procentului prevăzut la alin. (1).

Sectiune 2

Atribuțiile CNPP, ale caselor teritoriale de pensii și ale caselor de pensii sectoriale

Articolul 138

În aplicarea prevederilor prezentei legi, CNPP îndeplinește, în principal, următoarele atribuții:

a. îndrumă și controlează modul de aplicare a dispozițiilor legale de către casele teritoriale de pensii;

b. furnizează datele necesare pentru fundamentarea și elaborarea bugetului asigurărilor sociale de stat;

c. prezintă Guvernului și partenerilor sociali rapoarte cu privire la modul de administrare a bugetului asigurărilor sociale de stat;

d. îndrumă metodologic casele de pensii sectoriale;

e. stabilește, în cooperare cu casele de pensii sectoriale, modalitatea tehnică de evidență a contribuabililor la sistemul public de pensii, a drepturilor și obligațiilor de asigurări sociale, precum și a modului de colaborare cu Direcția pentru Evidența Persoanelor și Administrarea Bazelor de Date;

f. publică anual raportul de activitate;

g. organizează cooperarea cu instituții similare din alte țări, în vederea coordonării prestațiilor de asigurări sociale din domeniul propriu de competență, pentru lucrătorii migranți;

h. colectează și virează contribuțiile de asigurări sociale și alte tipuri de contribuții, potrivit dispozițiilor legale în vigoare;

i. urmărește încasarea veniturilor bugetului asigurărilor sociale de stat, organizează, îndrumă și controlează activitatea privind executarea creanțelor bugetare, potrivit dispozițiilor legale în vigoare;

j. ia măsuri, în condițiile legii, pentru dezvoltarea și administrarea eficientă a patrimoniului sistemului public de pensii, precum și pentru asigurarea integrității acestuia;

k. ia măsuri, în condițiile legii, pentru protecția fondurilor de asigurări sociale;

- l.** asigură evidența la nivel național a tuturor contribuabililor la sistemul public de pensii;
- m.** asigură evidența drepturilor și obligațiilor de asigurări sociale la nivel național, pe baza codului numeric personal;
- n.** certifică, la termenele stabilite prin decizie a președintelui CNPP, stagiul de cotizare și punctajul pentru fiecare asigurat;
- o.** controlează activitatea de expertiză medicală și recuperare a capacității de muncă;
- p.** aplică prevederile convențiilor internaționale de asigurări sociale, la care România este parte, precum și ansamblul reglementărilor comunitare și dezvoltă relații cu organisme similare în domeniul asigurărilor sociale din alte țări, în limita competențelor prevăzute de lege;
- q.** organizează selecția, pregătirea și perfecționarea profesională a personalului din domeniul asigurărilor sociale;
- r.** asigură introducerea, extinderea, întreținerea și protecția sistemelor automate de calcul și de evidență;
- s.** asigură reprezentarea în fața instanțelor judecătorești în litigiile în care este parte ca urmare a aplicării dispozițiilor prezentei legi;
- ș.** organizează activitatea privind stabilirea și plata contribuțiilor pentru fondurile de pensii administrate privat, conform dispozițiilor legale în vigoare;
- t.** asigură exportul în străinătate al prestațiilor stabilite potrivit reglementărilor legale în domeniu;
- ț.** îndeplinește orice alte atribuții stabilite prin dispoziții legale.

Articolul 139

În aplicarea prevederilor prezentei legi, casele teritoriale de pensii și casele de pensii sectoriale îndeplinesc, în principal, următoarele atribuții:

- a.** colectează și virează contribuțiile de asigurări sociale și alte tipuri de contribuții, potrivit dispozițiilor legale în vigoare;
- b.** urmăresc încasarea veniturilor bugetului asigurărilor sociale de stat; organizează, îndrumă și controlează activitatea privind executarea creanțelor bugetare, potrivit dispozițiilor legale în vigoare;
- c.** iau măsuri, în condițiile legii, pentru dezvoltarea și administrarea eficientă a patrimoniului sistemului public de pensii, precum și pentru asigurarea integrității acestuia;
- d.** iau măsuri, în condițiile legii, pentru protecția fondurilor de asigurări sociale;
- e.** asigură evidența la nivel național a tuturor contribuabililor la sistemul public de pensii;
- f.** asigură evidența drepturilor și obligațiilor de asigurări sociale la nivel național, pe baza codului numeric personal;
- g.** certifică, la termenele stabilite prin decizie a președintelui CNPP, stagiul de cotizare și punctajul pentru fiecare asigurat;
- h.** controlează activitatea de expertiză medicală și recuperare a capacității de muncă;
- i.** aplică prevederile convențiilor internaționale de asigurări sociale, la care România este parte, precum și ansamblul reglementărilor comunitare și dezvoltă relații cu organisme similare în domeniul asigurărilor sociale din alte țări, în limita competențelor prevăzute de lege;
- j.** organizează selecția, pregătirea și perfecționarea profesională a personalului din domeniul asigurărilor sociale;
- k.** asigură introducerea, extinderea, întreținerea și protecția sistemelor automate de calcul și de evidență;

l. asigură reprezentarea în fața instanțelor judecătorești în litigiile în care sunt parte ca urmare a aplicării dispozițiilor prezentei legi;

m. organizează activitatea privind stabilirea și plata contribuțiilor pentru fondurile de pensii administrate privat, conform dispozițiilor legale în vigoare;

n. asigură exportul în străinătate al prestațiilor stabilite potrivit reglementărilor legale în domeniu;

o. îndeplinesc orice alte atribuții stabilite prin dispoziții legale.

Articolul 140

(1) Realizarea atribuțiilor ce revin caselor teritoriale de pensii, potrivit legii, este supusă controlului CNPP.

(2) Realizarea atribuțiilor ce revin CNPP, potrivit legii, este supusă controlului Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale.

(3) Realizarea atribuțiilor ce revin caselor de pensii sectoriale, potrivit legii, este supusă controlului Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Administrației și Internelor și Serviciului Român de Informații, după caz.

Articolul 141

(1) Salarizarea personalului CNPP, al caselor teritoriale de pensii și al caselor de pensii sectoriale se realizează potrivit legii.

(2) Cheltuielile curente și de capital ale CNPP, caselor teritoriale de pensii, I.N.E.M.R.C.M și centrelor regionale de expertiză medicală a capacității de muncă se suportă din bugetul asigurărilor sociale de stat.

(3) Cheltuielile curente și de capital ale caselor de pensii sectoriale se suportă din bugetul de stat, prin bugetele instituțiilor în subordinea cărora funcționează.

Capitol 7

Răspunderea juridică

Articolul 142

Încălcarea prevederilor prezentei legi atrage răspunderea materială, civilă, contravențională sau penală, după caz.

Sectiune 1

Infrațiuni

Articolul 143 - abrogat

Sectiune 2

Contravenții

Articolul 144

Constituie contravenție următoarele fapte:

a. nedepunerea la termen a declarației nominale de asigurare, prevăzută la art. 7;

b. nedepunerea declarației individuale de asigurare, prevăzută la art. 11;

c. nerespectarea cotelor de contribuție de asigurări sociale stabilite potrivit prevederilor art. 27 alin. (3) și art. 31;

d. nerespectarea metodologiei și a criteriilor de încadrare în condiții deosebite de muncă;

e. nerespectarea prevederilor art. 33-36 privind baza de calcul a contribuției de asigurări sociale;

f. nerespectarea prevederilor art. 44 privind neplata și calculul majorărilor de întârziere la plata contribuției de asigurări sociale;

g. nerespectarea prevederilor art. 119 privind obligația comunicării modificărilor intervenite referitoare la condițiile de acordare a pensiei;

h. neachitarea de către angajator, în condițiile stabilite de lege, a ajutorului de deces;

i. calculul și plata eronate ale ajutorului de deces de instituția care efectuează plata acestuia;

j. nerespectarea termenelor prevăzute de lege pentru plata contribuției de asigurări sociale;

k. neplata de către angajator, timp de 3 luni consecutiv, în condițiile legii, a contribuției de asigurări sociale la bugetul asigurărilor sociale de stat;

l. refuzul de a pune la dispoziția organelor de control ale CNPP, ale caselor teritoriale de pensii, precum și ale caselor de pensii sectoriale documentele justificative și actele de evidență necesare în vederea stabilirii obligațiilor de asigurări sociale, precum și în vederea recuperării creanțelor prin executare silită;

m. nerespectarea prevederilor art. 161 alin. (1);

n. neplata, timp de 3 luni consecutiv, în condițiile legii, a contribuției de asigurări sociale datorate de asigurații prevăzuți la art. 6 alin. (1) pct. IV;

o. fapta persoanei de a nu transmite, timp de 3 luni consecutiv, la casele teritoriale de pensii, respectiv la casele de pensii sectoriale declarația nominală de asigurare;

p. fapta persoanei de a nu vira, pentru o perioadă de 3 luni consecutiv, la bugetul asigurărilor sociale de stat contribuția de asigurări sociale reținută de la asigurat.

Articolul 145

(1) Contravențiile prevăzute la art. 144 se sancționează după cum urmează:

a. cu amendă de la 500 lei la 1.000 lei, cele prevăzute la lit. b), c), f), g), i), m), n) și o);

b. cu amendă de la 1.500 lei la 5.000 lei, cele prevăzute la lit. a), d), e), h), j), l) și p);

c. cu amendă de la 5.000 lei la 10.000 lei, cea prevăzută la lit. k).

(2) Nivelul amenzilor prevăzut la alin. (1) poate fi actualizat prin hotărâre a Guvernului.

Articolul 146

Constatarea contravențiilor prevăzute la art. 144 și aplicarea sancțiunilor prevăzute la art. 145 se fac de către organele de control ale CNPP, prin casele teritoriale de pensii, de către ANAF și unitățile sale subordonate, precum și de organele de control ale caselor de pensii sectoriale.

Articolul 147

Amenzile contravenționale, aplicate potrivit prevederilor art. 145 și 146, constituie venituri la bugetul asigurărilor sociale de stat.

Articolul 148

(1) Dispozițiile referitoare la contravenții prevăzute la art. 144-146 se completează cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Dispozițiile prezentei legi, referitoare la obligațiile față de bugetul asigurărilor sociale de stat, se completează cu prevederile Legii nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, cu modificările ulterioare.

Capitol 8

Jurisdicția asigurărilor sociale

Articolul 149

(1) Deciziile de pensie emise de casele teritoriale de pensii și de casele de pensii sectoriale pot fi contestate, în termen de 30 de zile de la comunicare, la Comisia Centrală de Contestații, respectiv la comisiile de contestații care funcționează în cadrul Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Administrației și Internelor și Serviciului Român de Informații.

(2) Procedura de examinare a deciziilor supuse contestării reprezintă procedură administrativă prealabilă, obligatorie, fără caracter jurisdicțional.

(3) Comisia Centrală de Contestații funcționează în cadrul CNPP.

(4) Deciziile de pensie necontestate în termenul prevăzut la alin. (1) sunt definitive.

Articolul 150

(1) Comisia Centrală de Contestații și comisiile de contestații care funcționează în cadrul Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Administrației și Internelor și Serviciului Român de Informații sunt organisme de verificare, care examinează și hotărăsc asupra deciziilor de pensie emise de casele teritoriale de pensii, respectiv de casele de pensii sectoriale și urmăresc aplicarea corectă a legislației referitoare la pensiile publice.

(2) Organizarea, funcționarea și structura Comisiei Centrale de Contestații, respectiv a comisiilor de contestații care funcționează în cadrul Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Administrației și Internelor și Serviciului Român de Informații se stabilesc prin ordin comun al ministrului muncii, familiei și protecției sociale, ministrului apărării naționale, ministrului administrației și internelor și directorului Serviciului Român de Informații, în termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi.

(3) În soluționarea contestațiilor, Comisia Centrală de Contestații și comisiile de contestații care funcționează în cadrul Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Administrației și Internelor și Serviciului Român de Informații adoptă hotărâri.

(4) Termenul de soluționare a contestației este de 45 de zile de la data înregistrării acesteia.

Articolul 151

(1) Hotărârile Comisiei Centrale de Contestații, respectiv ale comisiilor de contestații care funcționează în cadrul Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Administrației și Internelor și Serviciului Român de Informații se comunică persoanelor în cauză și caselor teritoriale de pensii sau caselor de pensii sectoriale interesate, după caz, în termen de 5 zile de la adoptare.

(2) Hotărârile prevăzute la art. 150 alin. (3) pot fi atacate la instanța judecătorească competentă, în termen de 30 de zile de la comunicare.

(3) Hotărârile prevăzute la art. 150 alin. (3) care nu au fost atacate la instanțele judecătorești în termenul prevăzut la alin. (2) sunt definitive.

Articolul 152

Jurisdicția asigurărilor sociale se realizează prin tribunale și curți de apel.

Articolul 153

Tribunalele soluționează în primă instanță litigiile privind:

- a. modul de calcul și de depunere a contribuției de asigurări sociale;
- b. modul de stabilire a dobânzilor și penalităților de întârziere;
- c. înregistrarea, evidența și certificarea contribuției de asigurări sociale;
- d. hotărârile Comisiei Centrale de Contestații și ale comisiilor de contestații care funcționează în cadrul Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Administrației și Internelor și Serviciului Român de Informații privind deciziile de pensie;
- e. deciziile comisiilor medicale de contestații și ale comisiilor centrale de expertiză medico-militară ale Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Administrației și Internelor și Serviciului Român de Informații date în soluționarea contestațiilor privind deciziile medicale asupra capacității de muncă;
- f. refuzul nejustificat de rezolvare a unei cereri privind drepturile de asigurări sociale;
- g. modul de stabilire și de plată a pensiilor și a altor drepturi de asigurări sociale;
- h. plângerile împotriva proceselor-verbale de contravenție încheiate în baza prezentei legi;
- i. contestațiile împotriva măsurilor de executare silită, dispuse în baza prezentei legi;
- j. alte drepturi și obligații de asigurări sociale născute în temeiul prezentei legi.

Articolul 154

- (1) Cererile îndreptate împotriva CNPP, a caselor teritoriale de pensii sau împotriva caselor de pensii sectoriale se adresează instanței în a cărei rază teritorială își are domiciliul ori sediul reclamantului.
- (2) Celelalte cereri se adresează instanței în a cărei rază teritorială își are domiciliul sau sediul pârâtului.

Articolul 155

- (1) Împotriva hotărârilor tribunalelor se poate face numai apel la curtea de apel competentă.
- (2) Hotărârile curților de apel, precum și hotărârile tribunalelor neatacate cu apel în termen sunt definitive.

Articolul 156

Prevederile prezentei legi, referitoare la jurisdicția asigurărilor sociale, se completează cu dispozițiile Codului de procedură civilă și ale Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Articolul 157

Cererile în fața oricăror organe sau instanțe, precum și toate actele procedurale în legătură cu litigiile, având ca obiect drepturi sau obligații de asigurări sociale, sunt scutite de taxă de timbru.

Capitol 9

Dispoziții tranzitorii

Articolul 158

- (1) Perioadele de vechime în muncă realizate în grupa a II-a de muncă până la data de 1 aprilie 2001 constituie stagi de cotizare în condiții deosebite, în vederea reducerii vârstelor standard de pensionare, cu excepția celor realizate în activitățile care, conform prevederilor art. 30 alin. (1), sunt încadrate în condiții speciale.

(2) Perioadele de vechime în muncă realizate în grupa I de muncă până la data de 1 aprilie 2001 în activitățile care, conform prevederilor art. 30 alin. (1), sunt încadrate în condiții speciale, constituie stagii de cotizare în condiții speciale, în vederea reducerii vârstelor standard de pensionare.

(3) Stagiile de cotizare realizate în grupa I de muncă, condiții speciale și/sau alte condiții de muncă mai mici de 2 ani, se valorifică în vederea reducerii vârstelor standard de pensionare conform art. 55 alin. (1) lit. a) și tabelului nr. 1.

(4) Adevărurile care atestă încadrarea persoanelor în fostele grupe I și/sau a II-a de muncă sunt valorificate numai în situația în care au fost emise conform legii, pe baza documentelor verificabile întocmite anterior datei de 1 aprilie 2001.

Articolul 159

(1) Pentru perioadele prevăzute la art. 16 lit. a) și art. 17, dovada vechimii în muncă, a timpului util la pensie pentru agricultori și a duratei de asigurare, realizată până la data de 1 aprilie 2001, se face cu carnetul de muncă, carnetul de asigurări sociale sau cu alte acte prevăzute de lege.

(2) Pentru perioadele prevăzute la art. 16 lit. b), dovada vechimii în serviciu, realizată până la intrarea în vigoare a prezentei legi, se face cu fișa de pensie, fișa matricolă sau alte documente legale.

(3) Pentru perioadele prevăzute la art. 16 lit. c), dovada stagiului de cotizare, realizat până la intrarea în vigoare a prezentei legi, se face cu adeverința eliberată în baza declarațiilor privind evidența nominală a asiguraților și a obligațiilor de plată către bugetul asigurărilor sociale de stat, a declarației de asigurare sau a contractului de asigurare socială, după caz.

Articolul 160

(1) Certificarea stagiului de cotizare, realizat anterior datei de 1 aprilie 2001, se face de CNPP, prin casele teritoriale de pensii, pe măsura preluării datelor din actele doveditoare prevăzute la art. 159 alin. (1).

(2) Certificarea stagiului de cotizare, realizat până la intrarea în vigoare a prezentei legi, pentru cadrele militare, polițiștii și funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, din domeniul apărării naționale, ordinii publice și siguranței naționale se face de casele de pensii sectoriale, pe măsura preluării datelor din actele doveditoare prevăzute la art. 159 alin. (2).

Articolul 161

(1) Cererile în legătură cu eliberarea actelor prevăzute de lege, prin care se face dovada vechimii în muncă, a timpului util la pensie pentru agricultori și a stagiului de cotizare, necesare stabilirii drepturilor de pensie, sunt scutite de orice fel de taxe și comisioane.

(2) Cererile prevăzute la alin. (1) se soluționează în termen de 30 de zile de la data înregistrării.

Articolul 162

(1) În cazul în care în carnetul de muncă, în carnetul de asigurări sociale sau în oricare alt act prevăzut de lege au fost înregistrate salarii pe oră ori salarii pe zi, salariile lunare se vor calcula prin înmulțirea salariilor orare sau, după caz, zilnice cu numărul mediu de ore pe lună, respectiv cu numărul mediu de zile lucrătoare pe lună din perioadele respective, astfel:

a. 25,5 zile (204 ore) pe lună, pentru perioadele anterioare datei de 1 ianuarie 1978;

b. 24,5 zile (196 ore) pe lună, pentru perioada 1 ianuarie 1978 - 1 martie 1990;

c. 23,6 zile (189 ore) pe lună, pentru perioada 1 martie 1990-30 septembrie 1990;

d. 21,25 zile (170 ore) pe lună, pentru perioada 1 octombrie 1990-1 ianuarie 1997;

e. 21,16 zile (169,33 ore) pe lună, pentru anul 1997;

f. 21,25 zile (170 ore) pe lună, pentru anul 1998;

g.21,50 zile (172 ore) pe lună, pentru anul 1999;

h.21,67 zile (173,36 ore) pe lună, pentru anul 2000;

î.21,42 zile (171,36 ore) pe lună, pentru anul 2001;

j.21,25 zile (170 ore) pe lună, pentru anul 2002;

k.pentru anul 2003 și în continuare numărul mediu de zile și, respectiv, de ore lucrătoare pe luni se vor calcula conform prevederilor Legii nr. 53/2003 - Codul muncii, cu modificările și completările ulterioare, referitoare la zilele de sărbătoare legală.

(2) În situațiile în care, pentru o anumită perioadă care constituie stagiul de cotizare, în carnetul de muncă sau în alte acte doveditoare nu sunt înregistrate drepturile salariale, la determinarea punctajului mediu anual se utilizează salariul minim pe țară, în vigoare în perioada respectivă.

(3) Fac excepție de la prevederile alin. (2) perioadele anterioare datei de 1 ianuarie 1963, pentru care, la determinarea punctajului mediu anual, se utilizează:

a. un punct pentru fiecare lună de stagiul de cotizare realizat în perioadele anterioare datei de 1 septembrie 1947, indiferent de nivelul drepturilor salariale înregistrate în carnetul de muncă sau dovedite ori pentru care în carnetul de muncă nu sunt înregistrate drepturile salariale;

b. un punct pentru fiecare lună de stagiul de cotizare realizat în perioadele cuprinse între data de 1 septembrie 1947 și data de 31 decembrie 1962 și pentru care în carnetul de muncă nu sunt înregistrate drepturile salariale și nici nu sunt dovedite;

c. un punct pentru fiecare lună de stagiul de cotizare realizat în perioadele cuprinse între data de 1 septembrie 1947 și data de 31 decembrie 1962, în situația în care, prin valorificarea drepturilor salariale din actele doveditoare, rezultă, pentru fiecare lună de stagiul de cotizare, un număr de puncte mai mic decât cel prevăzut la lit. b).

(4) În situația în care, pentru perioade ulterioare datei de 31 august 1947, în documentele doveditoare sunt înregistrate drepturi salariale nedenuminate, acestea vor fi denuminate în funcție de reformele monetare.

(5) Prevederile alin. (3) și (4) se aplică pentru toate perioadele care constituie stagiul de cotizare în sistemul public de pensii, cu excepția perioadelor asimilate prevăzute de lege.

(6) Pentru persoanele prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. I lit. c) care nu pot dovedi cu acte drepturile salariale de care au beneficiat în perioadele anterioare intrării în vigoare a prezentei legi, la determinarea punctajului mediu anual se utilizează salariul mediu brut/net, după caz, din perioada respectivă.

Articolul 163

(1) Pentru persoanele asigurate în alte sisteme de asigurări sociale, integrate în sistemul asigurărilor sociale de stat până la data intrării în vigoare a prezentei legi, la determinarea punctajului se ia în calcul, după caz, salariul minim pe economie, venitul asigurat stipulat în contractul de asigurare la care s-a achitat contribuția de asigurări sociale sau salariul, inclusiv celelalte drepturi, înregistrate în carnetul de muncă.

(2) Pentru fiecare an util realizat în cadrul fostelor unități agricole cooperatiste, precum și pentru fiecare an de contribuție realizat de țărani cu gospodărie individuală din zonele necooperativizate, până la data intrării în vigoare a Legii nr. 80/1992*) privind pensiile și alte drepturi de asigurări sociale ale agricultorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, punctajul anual este 0,57255 puncte.

(3) Pentru perioadele de contribuție realizate conform Legii nr. 80/1992*), republicată, cu modificările și completările ulterioare, la determinarea punctajului lunar se ia în calcul venitul asigurat la care s-a plătit contribuția de asigurări sociale.

(4) Pentru perioadele de stagiul de cotizare prevăzute la art. 16 lit. d) la determinarea punctajului lunar se ia în calcul cuantumul ajutorului.

Articolul 164

(1) Pentru perioadele necontributive care, potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, au constituit vechime în muncă utilă la pensie, la determinarea punctajului lunar al persoanei se utilizează salariul minim pe economie, brut sau net, după caz, sau salariul de bază minim brut pe țară din perioadele respective.

(2) Pentru perioadele asimilate prevăzute la art. 49 alin. (1) lit. a)-c) și g), realizate anterior datei de 1 aprilie 2001, la determinarea punctajului lunar se utilizează salariul minim pe economie, brut sau net, după caz, sau salariul de bază minim brut pe țară din perioadele respective.

(3) Pentru perioadele recunoscute ca vechime în muncă, potrivit prevederilor Decretului-lege nr. 118/1990, republicat, la determinarea punctajului lunar al persoanei se utilizează 1,5 salarii minime pe economie, brute sau nete, după caz, din perioadele respective.

(4) În situațiile prevăzute la alin. (3), în care persoana a realizat și stagii de cotizare, la determinarea punctajului lunar al acesteia se utilizează salariul lunar, brut sau net, după caz, avut în perioadele respective, dacă acesta este mai mare decât 1,5 salarii minime pe economie.

(5) Pentru perioadele asimilate prevăzute la art. 49 alin. (1), realizate în intervalul cuprins între data de 1 aprilie 2001 și data intrării în vigoare a prezentei legi, la calculul punctajului lunar se utilizează:

a. cuantumul pensiei de invaliditate, în situațiile prevăzute la art. 49 alin. (1) lit. a);

b. 25% din salariul mediu brut lunar pe economie din perioadele respective, în situațiile prevăzute la art. 49 alin. (1) lit. b), c) și g).

(6) Pentru perioadele asimilate prevăzute la art. 49 alin. (1) lit. d), realizate în intervalul cuprins între data de 1 aprilie 2001 și data de 1 ianuarie 2006, la calculul punctajului lunar se utilizează cuantumul indemnizațiilor de asigurări sociale.

(7) Pentru perioadele asimilate prevăzute la art. 49 alin. (1) lit. e), realizate în intervalul cuprins între data de 1 ianuarie 2005 și data intrării în vigoare a prezentei legi, la calculul punctajului lunar se utilizează cuantumul indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă cauzată de accident de muncă și boli profesionale.

(8) Pentru perioadele asimilate prevăzute la art. 49 alin. (1) lit. f), realizate în intervalul cuprins între data de 1 ianuarie 2006 și data intrării în vigoare a prezentei legi, la calculul punctajului lunar se utilizează 25% din salariul mediu brut lunar pe economie din perioadele respective.

Articolul 165

(1) La determinarea punctajelor lunare, pentru perioadele anterioare datei de 1 aprilie 2001, se utilizează salariile brute sau nete, după caz, în conformitate cu modul de înscriere a acestora în carnetul de muncă, astfel:

a. salariile brute, până la data de 1 iulie 1977;

b. salariile nete, de la data de 1 iulie 1977 până la data de 1 ianuarie 1991;

c. salariile brute, de la data de 1 ianuarie 1991.

(2) La determinarea punctajelor lunare, pe lângă salariile prevăzute la alin. (1) se au în vedere și sporurile cu caracter permanent care, după data de 1 aprilie 1992, au făcut parte din baza de calcul a pensiilor conform legislației anterioare și care sunt înscrise în carnetul de muncă sau sunt dovedite cu adeverințe eliberate de unități, conform legislației în vigoare.

(3) Sporul de vechime care se utilizează la stabilirea punctajelor lunare este următorul:

a. perioada 1 martie 1970-1 septembrie 1983:

• 3% pentru o vechime în muncă totală cuprinsă între 5-10 ani;

• 5% pentru o vechime în muncă totală cuprinsă între 10-15 ani;

• 7% pentru o vechime în muncă totală cuprinsă între 15-20 ani;

• 10% pentru o vechime în muncă totală de peste 20 de ani;

b. perioada 1 septembrie 1983-1 aprilie 1992:

- 3% pentru o vechime în muncă totală cuprinsă între 3-5 ani;
- 6% pentru o vechime în muncă totală cuprinsă între 5-10 ani;
- 9% pentru o vechime în muncă totală cuprinsă între 10-15 ani;
- 12% pentru o vechime în muncă totală cuprinsă între 15-20 ani;
- 15% pentru o vechime în muncă totală de peste 20 de ani.

(4) Pentru perioadele de după 1 aprilie 1992, sporul de vechime utilizat la stabilirea punctajelor lunare este cel înscris în carnetul de muncă sau în alte acte doveditoare.

(5) Salariile medii și minime pe economie, brute sau nete, după caz, pentru fiecare an, până la intrarea în vigoare a prezentei legi, sunt prevăzute în anexele nr. 7 și 8.

(6) Pentru perioadele anterioare anului 1938, precum și pentru perioada cuprinsă între 1939-1946 inclusiv, la stabilirea punctajului lunar se utilizează salariul mediu corespunzător anului 1938.

(7) Pentru perioadele anterioare anului 1949 se utilizează salariul minim corespunzător anului 1949.

Articolul 166

La determinarea punctajelor lunare, pentru perioada cuprinsă între 1 aprilie 2001 și data intrării în vigoare a prezentei legi, se utilizează venitul brut lunar realizat care a constituit, conform legii, baza de calcul a contribuției individuale de asigurări sociale, așa cum acesta a fost înscris în declarația privind evidența nominală a asiguraților și a obligațiilor de plată către bugetul asigurărilor sociale de stat sau, după caz, în declarația de asigurare sau în contractul de asigurare socială.

Articolul 167

În cazul persoanelor prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. I lit. c), la determinarea punctajelor lunare, pentru perioadele anterioare intrării în vigoare a prezentei legi, se utilizează solda brută sau netă/salariul brut sau net, după caz.

Articolul 168

(1) Asigurații care au contribuit la Fondul pentru pensia suplimentară cu 2%, 3%, respectiv 5%, beneficiază de o creștere a punctajului, determinat prin aplicarea următoarelor procente la punctajele lunare realizate în aceste perioade, astfel:

- a.** 16% pentru perioada 1 ianuarie 1967-1 ianuarie 1973;
- b.** 13% pentru perioada 1 ianuarie 1973-1 ianuarie 1978;
- c.** 14% pentru perioada 1 ianuarie 1978-1 iulie 1986;
- d.** 21% pentru perioada 1 iulie 1986-1 noiembrie 1990;
- e.** 15% pentru perioada 1 noiembrie 1990-1 aprilie 1991;
- f.** 14% pentru perioada 1 aprilie 1991-1 aprilie 1992;
- g.** 13% pentru perioada 1 aprilie 1992-1 ianuarie 1999;
- h.** 22% pentru perioada 1 ianuarie 1999-1 februarie 1999;
- i.** 17% pentru perioada de după 1 februarie 1999.

(2) Asigurații care au contribuit cu 4% la Fondul pentru pensia suplimentară beneficiază de o creștere a punctajului, determinat prin aplicarea următoarelor procente la punctajele lunare realizate în aceste perioade, astfel:

a. 26% pentru perioada 1 iulie 1977-1 ianuarie 1978;

b. 28% pentru perioada 1 ianuarie 1978-1 iulie 1986.

Articolul 169

(1) Pensionarii sistemului public de pensii ale căror drepturi de pensie au fost stabilite potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, care au desfășurat activități în locuri încadrate în grupa I și/sau grupa a II-a de muncă, beneficiază de o creștere a punctajelor anuale realizate în aceste perioade, după cum urmează:

a. cu 50% pentru perioadele în care au desfășurat activități în locuri încadrate în grupa I de muncă;

b. cu 25% pentru perioadele în care au desfășurat activități în locuri încadrate în grupa a II-a de muncă.

(2) Prevederile alin. (1) nu se aplică în situația în care, la recalcularea pensiilor în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 4/2005 privind recalcularea pensiilor din sistemul public, provenite din fostul sistem al asigurărilor sociale de stat, aprobată cu completări prin Legea nr. 78/2005, cu modificările și completările ulterioare, pentru determinarea punctajului mediu anual s-a utilizat vechimea în muncă necesară deschiderii dreptului la pensie prevăzută de acte normative cu caracter special.

(3) De creșterea punctajelor anuale prevăzută la alin. (1) beneficiază și persoanele ale căror drepturi de pensie s-au deschis în perioada 1 aprilie 2001-2 noiembrie 2008 inclusiv, numai în situațiile în care, potrivit legii, la determinarea punctajului mediu anual s-au utilizat stagiile complete de cotizare prevăzute de legislația în vigoare în perioada respectivă.

(4) Prevederile alin. (1) se aplică prin acordarea diferenței dintre creșterea punctajului mediu anual rezultată și cea acordată conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 100/2008 pentru completarea Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, aprobată prin Legea nr. 154/2009.

(5) În situația în care cuantumul pensiei aferent punctajului mediu anual rezultat în urma aplicării prevederilor alin. (1)-(4) este mai mic decât cel convenit sau aflat în plată, se menține acest cuantum până la data la care, prin aplicarea formulei de calcul prevăzute de lege, se obține un cuantum al pensiei mai mare.

(6) Prevederile art. 100 lit. a), referitoare la majorarea punctajului pentru perioadele realizate în condiții deosebite de muncă după data de 1 aprilie 2001, se aplică și persoanelor înscrise la pensie anterior intrării în vigoare a prezentei legi.

Articolul 170

(1) Pentru persoanele înscrise la pensie începând cu data intrării în vigoare a prezentei legi, la punctajul mediu anual determinat în condițiile art. 95 se aplică un indice de corecție calculat ca raport între 43,3% din câștigul salarial mediu brut realizat și valoarea unui punct de pensie în vigoare la data înscrierii la pensie, actualizată cu rata medie anuală a inflației pe anul 2011.

(2) Începând cu anul 2013, câștigul salarial mediu brut realizat, prevăzut la alin. (1), este cel definitiv, cunoscut în anul precedent celui în care se deschide dreptul la pensie pentru anul calendaristic anterior, comunicat de Institutul Național de Statistică.

(3) Indicele de corecție se aplică o singură dată, la înscrierea inițială la pensie.

(4) Punctajul mediu anual rezultat în urma aplicării indicelui de corecție reprezintă punctajul mediu anual realizat de asigurat, care se utilizează la determinarea cuantumului pensiei.

Articolul 171

La data intrării în vigoare a prezentei legi, pensiile din sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, inclusiv categoriile de pensii prevăzute la art. 1 din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, devin pensii în înțelesul prezentei legi.

Articolul 172

(1) Pentru perioadele anterioare datei de 1 aprilie 2001, în care o persoană a fost asigurată simultan la două sau mai multe sisteme de asigurări sociale care au fost integrate în sistemul asigurărilor sociale de stat, la stabilirea punctajului, perioadele respective se iau în calcul o singură dată.

(2) Pentru perioadele anterioare datei de 1 aprilie 2001, în care o persoană a fost asigurată simultan la sistemul de asigurări sociale și pensii pentru agricultori, sistemul apărării naționale, ordinii publice și siguranței naționale și la sistemul de asigurări sociale de stat, la stabilirea punctajului se cumulează veniturile asigurate din perioadele respective.

(3) Pentru perioadele ulterioare datei de 1 aprilie 2001, în care o persoană a fost asigurată simultan la sistemul public de pensii și la sistemul apărării naționale, ordinii publice și siguranței naționale, după caz, la stabilirea pensiei se iau în considerare toate veniturile asigurate din perioadele respective.

Articolul 173

(1) În cazul modificării numărului de urmași după intrarea în vigoare a prezentei legi, pentru o pensie stabilită pe baza legislației anterioare, pensia de urmaș cuvenită soțului supraviețuitor se recalculează potrivit prezentei legi, cu păstrarea condițiilor existente la data deciziei inițiale.

(2) Prevederile alin. (1) se aplică și în cazul pensiilor de invaliditate stabilite pe baza legislației anterioare, la modificarea încadrării într-un alt grad de invaliditate.

Articolul 174

Litigiile care se referă la drepturile ce fac obiectul prezentei legi, aflate pe rolul instanțelor la data intrării în vigoare a acesteia, se vor judeca potrivit legii în baza căreia a fost stabilit dreptul.

Articolul 175

(1) Evidența nominală a persoanelor asigurate din luna de raportare se realizează prin declarația prevăzută la art. 296¹⁹ alin. (1).

(2) Modelul declarației individuale de asigurare, al contractului de asigurare socială, precum și modelele celorlalte documente necesare în vederea evidenței drepturilor și obligațiilor de asigurări sociale prevăzute de prezenta lege se stabilesc de CNPP, se aprobă prin ordin al ministrului muncii, familiei și protecției sociale și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Articolul 176

La data intrării în vigoare a prezentei legi CNPP comunică conturile în care se virează sumele reprezentând contribuția de asigurări sociale.

Articolul 177

(1) La data intrării în vigoare a prezentei legi, contribuția individuală de asigurări sociale, suportată de asigurații prevăzuți la art. 6 alin. (1) pct. I lit. c), nu va diminua venitul net al acestora.

(2) Aplicarea prevederilor alin. (1) se realizează prin majorarea drepturilor salariale și a veniturilor asigurate corespunzător diferenței dintre cota de contribuție individuală de asigurări sociale, prevăzută de prezenta lege, și cota de contribuție individuală prevăzută de legislația anterioară.

(3) Aplicarea prevederilor referitoare la baza de calcul a contribuției de asigurări sociale, respectiv la majorarea drepturilor salariale și a veniturilor asigurate, astfel încât contribuția de asigurări sociale suportată de asigurații prevăzuți la alin. (1) să nu conducă la diminuarea veniturii net al acestora, se va face pe baza normelor metodologice aprobate prin hotărâre a Guvernului până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Articolul 178

Cererile înregistrate și nesoluționate până la data intrării în vigoare a prezentei legi se vor soluționa conform normelor legale existente la data deschiderii drepturilor de pensii.

Capitol 10

Dispoziții finale

Articolul 179

- (1) Sumele încasate necuvenit cu titlu de prestații de asigurări sociale se recuperează de la beneficiari în termenul general de prescripție de 3 ani.
- (2) În cazul prestațiilor de asigurări sociale, altele decât pensiile, recuperarea sumelor prevăzute la alin. (1) se efectuează de către angajator sau, după caz, de instituția care efectuează plata drepturilor de asigurări sociale.
- (3) CNPP, prin casele teritoriale de pensii, precum și casele de pensii sectoriale recuperează sumele plătite necuvenit de la plătitorii prevăzuți la alin. (2).
- (4) Sumele plătite necuvenit prin intermediul caselor teritoriale de pensii și al caselor de pensii sectoriale se recuperează de la beneficiari în baza deciziei casei respective, care constituie titlu executoriu.
- (5) Debitele reprezentând contribuții de asigurări sociale sau prestații de asigurări sociale mai mici de 10 lei nu se urmăresc.
- (6) Sumele rămase nerecuperate de pe urma beneficiarilor decedați nu se mai urmăresc.
- (7) Sumele cu titlu de contribuții de asigurări sociale, rămase nerecuperate de pe urma asiguraților prevăzuți la art. 6 alin. (1) pct. IV, decedați, nu se mai urmăresc.

Articolul 180

- (1) Sumele încasate necuvenit cu titlu de prestații de asigurări sociale, ca urmare a unei infracțiuni săvârșite de beneficiar, se recuperează de la acesta, de la data primei plăți a sumelor necuvenite, plus dobânzile aferente, până la recuperarea integrală a prejudiciului.
- (2) Sumele stabilite în conformitate cu prevederile alin. (1), rămase nerecuperate de la asigurații decedați, nu se mai urmăresc.

Articolul 181

- (1) Debitele provenite din prestații de asigurări sociale se recuperează prin executorii proprii ai CNPP, precum și ai caselor de pensii sectoriale și se fac venit la bugetul asigurărilor sociale de stat.
- (2) La recuperarea debitelor în conformitate cu dispozițiile alin. (1) se aplică prevederile Codului de procedură fiscală în materie.

Articolul 182

Angajatorii, persoane fizice și juridice, sunt obligați să pună la dispoziția CNPP, a caselor teritoriale de pensii și a caselor de pensii sectoriale, după caz, datele și documentele necesare întocmirii evidențelor privind stagiul de cotizare.

Articolul 183

În aplicarea prezentei legi, CNPP poate emite norme, aprobate prin hotărâre a Guvernului.

Articolul 184

- (1) Baza de date privind asigurații sistemului public de pensii, cu excepția celor prevăzuți la art. 6 alin. (1) pct. I lit. c), este proprietatea CNPP și are caracter confidențial.

(2) Bazele de date privind asigurării sistemului public de pensii prevăzuți la art. 6 alin. (1) pct. 1 lit. c) sunt proprietatea caselor de pensii sectoriale și au caracter confidențial.

Articolul 185

Stabilirea și plata unor drepturi finanțate din bugetul de stat se efectuează în continuare de CNPP, prin casele teritoriale de pensii, și de casele de pensii sectoriale.

Articolul 186

Institutul Național de Statistică are obligația să comunice CNPP și caselor sectoriale de pensii câștigul salarial mediu brut, până în ultima zi a lunii în curs, pentru luna precedentă.

Articolul 187

(1) În cazul pensiilor din sistemul public de pensii provenite din fostul sistem de asigurări sociale al agricultorilor, cuantumul pensiei aferent punctajelor medii anuale se suportă de la bugetul de stat.

(2) Se suportă, de asemenea, de la bugetul de stat partea din cuantumul pensiei aferentă punctajelor medii anuale obținute prin valorificarea, după data de 1 aprilie 2001, a fiecărui an util realizat în cadrul fostelor unități agricole cooperatiste, a fiecărui an de contribuție realizat de țărani cu gospodărie individuală din zonele necooperativizate, până la data intrării în vigoare a Legii nr. 80/1992, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și a perioadelor de contribuție realizate, conform acestei legi, după data de 29 iulie 1992 și până la data de 1 aprilie 2001.

(3) Cuantumul pensiei de invaliditate stabilit conform prezentei legi, a cărei cauză o constituie accidentul de muncă sau boala profesională, se suportă din fondurile sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale din bugetul asigurărilor sociale de stat.

(4) Prevederile alin. (3) se aplică și în cazul pensiei de urmaș, dacă decesul susținătorului s-a produs ca urmare a unui accident de muncă sau a unei boli profesionale.

(5) Prevederile alin. (3) și (4) se aplică și în situația pensiilor stabilite anterior intrării în vigoare a prezentei legi.

Articolul 188

(1) La efectuarea oricăror operațiuni care nu sunt legate de stabilirea și de plata pensiilor și a altor drepturi de asigurări sociale de către CNPP, de casele teritoriale de pensii și de casele de pensii sectoriale se percep tarife sau comisioane procentuale de până la 3%, aplicate asupra sumei totale ce face obiectul operațiunii financiare.

(2) Operațiunile pentru care se plătesc tarife sau se percep comisioane, precum și nivelul acestora se stabilesc prin decizie a președintelui CNPP.

(3) Sumele rezultate ca urmare a aplicării prevederilor alin. (1) se fac venit la bugetul asigurărilor sociale de stat.

Articolul 189

Baza lunară de calcul a contribuției de asigurări sociale, stabilită prin prezenta lege se aplică în mod corespunzător și contribuției de asigurări pentru accidente de muncă și boli profesionale.

Articolul 190

Aplicația informatică utilizată la stabilirea pensiilor se omologhează și este publică.

Articolul 191

(1) Expertizele dispuse de instanțele judecătorești în litigiile de asigurări sociale se efectuează numai de experți specializați în asigurări sociale.

(2) În vederea pregătirii și atestării experților specializați în asigurări sociale, Ministerul Justiției efectuează modificările necesare în legislația specifică.

Articolul 192

(1) Între sistemul public de pensii și sistemele proprii de asigurări sociale neintegrate acestuia se recunosc reciproc stagiile de cotizare, respectiv vechimea în muncă sau vechimea în serviciu, în vederea deschiderii drepturilor la pensie pentru limită de vârstă, de invaliditate și de urmaș.

(2) Perioadele asimilate stagiului de cotizare, prevăzute la art. 49 alin. (1) lit. b), c) și g), care constituie și vechime în muncă sau în serviciu în sistemele proprii de asigurări sociale neintegrate sistemului public de pensii, se iau în calcul, opțional, în unul dintre sisteme.

Articolul 193

(1) Prezenta lege intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2011, cu excepția art. 70 alin. (1), art. 132, 135 și 194, care intră în vigoare la 3 zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(2) Prevederile art. 102 alin. (2)-(6), precum și cele ale art. 169 alin. (6) și art. 170 intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2012.

Articolul 194

Guvernul României va elabora și va înainta Parlamentului spre adoptare, până la sfârșitul anului 2010, un proiect de lege privind pensiile ocupaționale.

Articolul 195

Anexele nr. 1-8 fac parte integrantă din prezenta lege.

Articolul 196

La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă:

a. Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 140 din 1 aprilie 2000, cu modificările și completările ulterioare;

b. Legea nr. 164/2001 privind pensiile militare de stat, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 748 din 14 octombrie 2002, cu modificările și completările ulterioare;

c. art. 29 și 52 din Legea nr. 269/2003 privind Statutul Corpului diplomatic și consular al României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 441 din 23 iunie 2003, cu modificările ulterioare;

d. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 36/2003 privind sistemul de pensionare a membrilor personalului diplomatic și consular, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 376 din 2 iunie 2003, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 595/2003, cu modificările și completările ulterioare;

e. Legea nr. 179/2004 privind pensiile de stat și alte drepturi de asigurări sociale ale polițiștilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 485 din 31 mai 2004, cu modificările și completările ulterioare;

f. art. 68, art. 68¹ alin. (2) și art. 68² - 68⁴ din Legea nr. 567/2004 privind statutul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.197 din 14 decembrie 2004, cu modificările și completările ulterioare;

g. art. 49-51 din Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 763 din 12 noiembrie 2008;

h. art. 74-77, 80, 81 și 96 din Legea nr. 7/2006 privind statutul funcționarului public parlamentar, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 345 din 25 mai 2009;

Î.art. 43-52 și 54 din Legea nr. 223/2007 privind Statutul personalului aeronautic civil navigator profesionist din aviația civilă din România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 481 din 18 iulie 2007;

J.art. 51 alin. (2) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 282 din 29 aprilie 2009;

K.art. 127 alin. (3) și art. 130 din Legea nr. 128/1997 privind Statutul personalului didactic, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 158 din 16 iulie 1997, cu modificările și completările ulterioare;

L.art. 9, 12-15, art. 16 alin. (2) și art. 20 din Legea nr. 95/2008 privind Statutul personalului aeronautic tehnic nenavigator din aviația civilă din România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 304 din 18 aprilie 2008;

M.Legea nr. 226/2006 privind încadrarea unor locuri de muncă în condiții speciale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 509 din 13 iunie 2006;

N.Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 4/2005 privind recalcularea pensiilor din sistemul public, provenite din fostul sistem al asigurărilor sociale de stat, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 119 din 7 februarie 2005, aprobată cu completări prin Legea nr. 78/2005, cu modificările și completările ulterioare;

O.Legea nr. 263/2008 privind sistemul de pensii și alte drepturi de asigurări sociale ale agricultorilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 775 din 19 noiembrie 2008, cu modificările ulterioare;

P.Hotărârea Guvernului nr. 1.550/2004 privind efectuarea operațiunilor de evaluare în vederea recalculării pensiilor din sistemul public, stabilite în fostul sistem al asigurărilor sociale de stat potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, în conformitate cu principiile Legii nr. 19/2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 897 din 1 octombrie 2004, cu modificările și completările ulterioare;

Q.Hotărârea Guvernului nr. 751/2004 privind criteriile și procentele de majorare a pensiei de serviciu a membrilor personalului diplomatic și consular pentru contribuțiile la pensia suplimentară achitate în valută, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 459 din 21 mai 2004;

Ț.prevederile referitoare la pensii cuprinse la art. 11 alin. 1 și 2, art. 21 alin. 3 și art. 24 din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 155 din 20 iulie 1995, cu modificările și completările ulterioare;

S.prevederile referitoare la pensii cuprinse la art. 19 alin. (3) din Legea nr. 384/2006 privind statutul soldaților și gradaților voluntari, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 868 din 24 octombrie 2006, cu modificările și completările ulterioare;

Ș.orice alte dispoziții contrare prezentei legi.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, în condițiile art. 77 alin. (2), cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR ROBERTA ALMA ANASTASE
PREȘEDINTELE SENATULUI MIRCEA-DAN GEOANĂ